

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

29 oktober 2008

Beleidsbrief

Buitenlands Beleid

Beleidsprioriteiten 2008-2009

ingediend door de heer Kris Peeters,
minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Institutionele Hervormingen,
Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme,
Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid

INHOUD

	Blz.
Inleiding.....	5
1. EUROPESE UNIE.....	7
1.1. Vlaamse deelname aan het Europese besluitvormingsproces.....	7
1.2. Samenwerking met de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten.....	14
1.3. Samenwerkingsverbanden met andere deelstaten en regio's in Europa.....	15
1.4. Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA).....	16
1.5. Vlaamse coördinatiestructuur	17
1.6. Communicatie en informatiedoorstroming betreffende Europese dossiers	18
1.7. Het toezicht op de talenregeling binnen de veranderde Europese context	19
2. MULTILATERAAL BELEID.....	19
2.1. Internationale organisaties.....	19
2.1.1. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)	19
2.1.2. Internationale Arbeidsorganisatie (IAO).....	21
2.1.3. International Trade Centre (ITC).....	22
2.1.4. Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	23
2.1.5. Raad van Europa	23
2.1.6. United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the near East (UNRWA).....	24
2.1.7. United Nations Committee on the Elimination of Racial Discrimination	24
2.1.8. Wereldhandelsorganisatie (WHO).....	25
2.2. Mensenrechten.....	26
3. BILATERAAL BELEID	27
3.1. Vlaanderen en zijn buurlanden	29
3.2. Andere Europese partnerlanden en -regio's.....	31
3.3. Prioritaire partners in de wereld.....	33
4. INSTRUMENTEN VAN HET VLAAMS BUITENLANDS BELEID	38
4.1. Internationale vertegenwoordiging	38
4.2. Vredesbevorderende initiatieven.....	39
4.3. Internationale communicatiestrategie	39
4.4. Strategische Adviesraad (SAR).....	40
4.5. Steunpunt Buitenlands Beleid, Toerisme en Recreatie – spoor Buitenlands Beleid	40
4.6. Herdenking 100 jaar Eerste Wereldoorlog	41
4.7. Vlaanderen in Actie: internationalisering.....	41
4.8. Gelijke Kansenbeleid	42

5. MEER VLAMINGEN IN INTERNATIONALE INSTELLINGEN.....	43
5.1. Informatiedoorstroming en voorbereiding internationale wervingexamens	43
5.2. Stagefinanciering, detacheringen, Junior Professional Officers	43
5.3. Vlaamse promotoren Verenigde Naties (VN)	43
5.4. Vlamingen in de wereld (VIW).....	44

Bijlagen

1. Moties en resoluties Vlaams Parlement.....	46
2. Overzicht van de nieuwe initiatieven in 2009	50
3. Regelgevingsagenda	50

Inleiding

Europese Unie

2008 stond voornamelijk in het teken van de ratificatie van het Lissabonverdrag. Dit verdrag voorziet de Europese Unie van aangepaste instellingen en instrumenten die de Europese instellingen beter moeten wapenen voor de uitdagingen van de ééntwintigste eeuw. Een strakke timing voor ratificatie werd voorzien - het verdrag zou op 1 januari 2009 in werking treden -, maar het onverhoopte Ierse ‘neen’ heeft grote onzekerheid tot stand gebracht in verband met de institutionele en politieke toekomst van de Unie. Terwijl de tweede jaarhelft van 2008 in het teken had moeten staan van de operationele uitvoering van het Lissabonverdrag en van de aanstelling van een Voorzitter van de Europese Raad en van een Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid, staat de redding van het verdrag onverwacht als topprioriteit op de Europese politieke agenda. In afwachting van een oplossing voor deze institutionele en politieke crisis wordt het ratificatieproces ondertussen verder gezet.

Ondanks deze crisis, heeft de Europese Unie niet stil gezeten. De Europese Unie ambieert een vooruitstrevend klimaatbeleid. Met het klimaatpakket tracht zij voldoende internationale geloofwaardigheid op te bouwen om een voortrekkersrol te kunnen spelen in de onderhandelingen die moeten leiden tot nieuwe mondiale afspraken in de strijd tegen klimaatverandering. Ook de uitbouw van een Europees energiebeleid – met daarin onder meer de nodige aandacht voor de bevordering van de energie-onafhankelijkheid, de energiebevoorradingszekerheid en de energie-efficiëntie - evenals de ontwikkeling van een slagvaardig en geloofwaardig Europees buitenlands beleid blijven hoog op de politieke agenda staan. Alleszins treedt de Unie in toenemende mate als actieve partner op in multilateraal verband om vrede en stabiliteit in onstabiele regio's te bevorderen. Zo zijn er anno augustus 2008 vijf militaire operaties van de Unie operationeel in de Balkanregio en Afrika.

Buiten kijf staat dat 2009 een sleuteljaar wordt voor de Europese Unie, aangezien dan voor de zevende keer Europese parlementsverkiezingen plaats zullen vinden. Indien het Lissabonverdrag alsnog tijdig geratificeerd wordt, zal 2009 in het licht van belangrijke institutionele hervormingen staan. Reikhalzend wordt uitgekeken naar de follow-up van de consultatieronde in verband met de ‘budget review’, waarvan de resultaten in belangrijke mate de EU van de toekomst (post 2013) vorm zullen geven.

In al deze dossiers neemt de Vlaamse Regering actief deel aan de standpuntbepaling. Nu het REGLEG-netwerk van 74 deelstaten en regio's met wetgevende bevoegdheden in de Europese Unie zich, naast institutionele kwesties, ook systematisch richt op de beleidsagenda van de Europese Commissie, onder meer op het cohesiebeleid en de Lissabonstrategie, kan Vlaanderen in concrete EU-dossiers beroep doen op dit netwerk.

De wereld in een notendop

Groeilanden als China, Brazilië, Rusland, India trachten hun economische macht in toenemende mate te verzilveren in politieke impact om op die wijze invloed uit te oefenen op het wereldgebeuren. Dit lijkt stapsgewijs ook te lukken. In dit verband kan verwezen worden naar de toegenomen invloed van de Outreach Five (O5) - een overlegorgaan naar het voorbeeld van de G-8, bestaande uit de nieuwe economische grootmachten China, India, Brazilië, Mexico en Zuid-Afrika – op de politiek-economische agenda van de G-8 of naar de mislukking van de Doha-onderhandelingsronde waaruit blijkt dat het steeds moeilijker wordt voor de gevestigde economische grootmachten om de onderhandelingen te domineren en een uitkomst quasi op te leggen aan de minder machtigen op aarde.

De wereld kampt momenteel met een crisis van het financieel systeem die zijn voorgaande niet kent in de laatste 30 jaar. Noch het multilaterale, noch het Europese niveau weet hierop een pasklaar antwoord op

te geven. Het effect op het economisch evenwicht op wereldschaal kan niet ingeschat worden, evenmin als dat op het geopolitiek evenwicht en het mondiaal leiderschap.

2009 wordt een verkiezingsjaar voor een aantal grootmachten of het jaar waarin een nieuwe president aantreedt. Er wordt met verwachting uitgekeken naar het aantreden van de nieuwe president in de Verenigde Staten, in India worden parlementsverkiezingen georganiseerd.

Voor meerdere langdurige conflicten ligt er wellicht nog geen oplossing in het verschiet. Het Midden-Oosten blijft een kruitvat met het conflict tussen Israël en zijn buurlanden, tussen Hamas en Fatah, de situatie in Irak. De Westerse wereld, Israël en de Verenigde Naties houden Iran met zijn kernwapenprogramma nauwlettend in het oog. Bijzondere aandacht is er ook voor de situatie in Pakistan en Afghanistan.

1. EUROPESE UNIE

1.1. Vlaamse deelname aan het Europese besluitvormingsproces

Het verdrag van Lissabon

Stand van zaken 2008

Het verdrag werd op 13 december 2007 te Lissabon door alle 27 staatshoofden en regeringsleiders van de Unie ondertekend, nadat erover tijdens de informele Raad in oktober een politiek akkoord was bereikt. Sindsdien spreekt men van het verdrag van Lissabon. Ik ben een grote voorstander van dit verdrag, aangezien de Vlaamse aandachtspunten integraal van het getorpedeerde grondwettelijk verdrag overgenomen werden. Zo wordt de rol van nationale parlementen sterk versterkt. In dit verband werd verklaring nr. 49, waarin eraan herinnerd wordt dat de parlementen van de gemeenschappen en de gewesten ook deel uitmaken van het parlementaire systeem in België, opgenomen onder de vorm van verklaring nr. 51 'Verklaring van het Koninkrijk België inzake de nationale parlementen'.

De Vlaamse instemmingsprocedure werd nog voor de ingangsdatum van het zomerreces (11 juli 2008) afgerond, nadat een principeakkoord was bereikt over het nieuw intrabelgisch interparlementair samenwerkingsakkoord dat noodzakelijk is om verklaring nr. 51 operationeel te maken. Dit samenwerkingsakkoord beschrijft de rol van de Vlaamse instellingen, zowel met betrekking tot de subsidiariteitstoets door de nationale parlementen, als met betrekking tot de vereenvoudigde verdragprocedures van de Europese Unie. Het instemmingsdecreet werd door de Vlaamse regering bekrachtigd op 10 oktober jl. nadat de voorzitters van de parlementen hun instemming hadden betuigd met het ontwerp-samenwerkingsakkoord tussen de parlementen.

Vooruitblik 2009

Op 12 juni 2008 heeft een meerderheid van de Ierse burgers het Lissabonverdrag in een referendum verworpen. Bijna 54 % van het aantal uitgebrachte stemmen was negatief. Omwille van deze uitslag verkeert de Europese Unie opnieuw in een politieke en institutionele impasse en heerst er onzekerheid over het lot en de inwerkingtreding op 1 januari 2009 van het verdrag van Lissabon. Ik zal er op toezien dat niet wordt getornd aan de regionale verworvenheden uit het verdrag.

Financiële perspectieven

Stand van zaken 2008

De financiële vooruitzichten van de Europese Unie bleven het voorbije jaar één van de Vlaamse aandachtspunten.

Vlaanderen heeft een schriftelijke bijdrage geleverd aan de raadpleging van de Europese Commissie in verband met de evaluatie van de inkomsten en uitgaven van de Europese Unie. Het interinstitutioneel akkoord van mei 2006 schrijft dergelijke evaluatieoefening uitdrukkelijk voor. Ik hecht veel belang aan deze evaluatie-oefening, want er wordt verwacht dat de huidige Europese Commissie hieruit elementen zal distilleren die kunnen leiden tot een 'mid-term review' van de huidige Europese meerjarenbegroting. Het staat alleszins buiten kijf dat de resultaten van deze oefening de financiële perspectieven van de Unie na 2013 mee zullen bepalen.

Vooruitblik 2009

De conclusies/voorstellen van de Europese Commissie met betrekking tot de huidige en toekomstige Europese meerjarenbegroting zullen worden geanalyseerd met het oog op het bepalen van een Vlaams

standpunt dienaangaande. Dit dossier zal hoogstwaarschijnlijk ook worden besproken tijdens het Belgische EU-Voorzitterschap in 2010.

Cohesiebeleid en structuurfondsen

Op 27 en 28 september 2007 heeft in Brussel het vierde cohesieforum plaatsgevonden, een grootschalige conferentie waaraan ruim 800 belanghebbenden uit 31 landen deel hebben genomen. Dit forum vindt om de drie jaar plaats en presenteert de conclusies uit het Commissieverslag over de economische en sociale cohesie binnen de Unie waarvan de laatste editie in mei van dit jaar werd gepubliceerd. Tijdens deze editie van het cohesieforum werd de aftrap gegeven voor een on-line consultatie over de toekomst van het Europees regionaal beleid post 2013. Ook Vlaanderen heeft haar toekomstvisie in de vorm van een bijdrage aangeleverd. De resultaten van deze consultatie werden geïntegreerd in het vijfde cohesierapport dat in juni 2008 gepubliceerd werd.

De diensten in Europa

Stand van zaken 2008

De Diensten van Algemeen (Economisch) Belang (DAEB) blijven een sleutelbegrip dat in verschillende Europese dossiers opduikt. Ik geef hieraan dan ook permanente aandacht. Centraal staat de bevoegdheid van een overheid om zelf aan te geven welke dienstverlening zij van algemeen belang beschouwt en om die te organiseren en geheel of gedeeltelijk te financieren zonder dat hierdoor de Europese mededinging wordt verstoord. Eind 2008 moet elke lidstaat van de Europese Unie over het regelgevend pakket (“Altmark pakket”) over de (overheids)financiering van DAEB uit 2005 een rapport indienen bij de Europese Commissie. Ook de Vlaamse overheid zal hierover moeten rapporteren. Daarom heeft de Vlaamse overheid, onder leiding van een stuurgroep geleid door het departement Bestuurszaken en bijgestaan door een onderzoeksteam van de KU Leuven, haar activiteiten tegen het licht van dit regelgevend pakket gehouden. Ik doe er alles aan opdat de Vlaamse overheid de streefdatum in december 2008 zal halen.

In een aangehecht protocol bij het Lissabonverdrag worden de bepalingen inzake de DAEB verduidelijkt. Het is voor het eerst dat de waarden die de DAEB beheersen, in het primaire recht van de Europese Unie opgenomen worden. Wat de diensten van algemeen (niet-economisch) belang betreft, verheldert het protocol dat de verdragsbepalingen op geen enkele wijze afbreuk doen aan de bevoegdheid van de lidstaten om deze diensten van algemeen belang te verrichten, te machtigen of te organiseren. Niet onbelangrijk is dat niet alleen de nationale autoriteiten, maar ook de regionale en lokale autoriteiten expliciet worden vermeld als instanties die de diensten van algemeen (economisch) belang kunnen verrichten, machtigen of organiseren.

De Europese Commissie blijkt uit verschillende initiatieven en documenten de Sociale Diensten van Algemeen Belang als een aparte categorie van diensten te beschouwen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de eind 2006 goedgekeurde Dienstenrichtlijn die tegen eind 2009 moet worden omgezet. Vlaanderen blijft de evoluties en discussies hieromtrent van zeer nabij volgen, aangezien deze voor verschillende Vlaamse beleidsdomeinen van zeer groot belang zijn. De conformiteit ervan met de Europese interne markt en met de mededinging is een permanente bekommernis voor de Vlaamse overheid.

Vooruitblik 2009

De verschillende dienstendossiers zullen verder opgevolgd worden. Ook al gaat het in toenemende mate om omzetting van goedgekeurde Europese regelgeving (cfr. DAEB financiering en Dienstenrichtlijn), toch blijft waakzaamheid geboden voor die diensten waarvan het sociale, culturele en opvoedkundige karakter in Vlaanderen overheerst op het commerciële.

Betere Regelgeving en impactanalyse

In het kader van het Vlaamse REGLEG-voorzitterschap 2008 (REGLEG is een Europees samenwerkingsverband van regio's met wetgevende bevoegdheden) heeft Vlaanderen op 11 april 2008 een workshop georganiseerd over de wijze waarop regio's met wetgevende bevoegdheden optimaal kunnen bijdragen tot betere Europese regelgeving. Ideeën en ervaringen werden uitgewisseld over beste praktijken van impactanalyse, met een specifieke focus op subsidiariteit.

Ik houd nauw contact met de kenniscel Wetsmatiging die indicatoren heeft uitgewerkt met betrekking tot de omzetting van Europese regelgeving.

Structurele maatregelen Europese regelgeving

Stand van zaken 2008

Vlaanderen spant zich continu in om ervoor te zorgen dat Europese regelgeving op structurele wijze tijdig en correct omgezet en toegepast wordt. In dit verband wordt er ook gestreefd naar een vroegtijdige detectie van richtlijnen die onder Vlaamse bevoegdheden vallen. De voortdurende investering in een structurele, pro-actieve benadering moet de Vlaamse Regering in staat stellen zich optimaal voor te bereiden op nieuwe regelgeving en de richtlijnen tijdig om te zetten.

In de loop van 2008 werd in het kader van het regulier Vlaams Interdepartementaal Europa Overleg (VIDEO) systematisch aandacht besteed aan de voorstellen van richtlijn en gepubliceerde richtlijnen. Dergelijke aanpak laat toe een beter overzicht bij te houden van de omzettingsverplichtingen van de Vlaamse Regering.

In de loop van de maand april 2008 vonden vormingssessies over de Europese inbreukprocedure plaats. Ambtenaren en kabinetmedewerkers die effectief met inbreukdossiers worden geconfronteerd, werd uitgelegd wat precies van hen verwacht wordt.¹ Naast het zo veel mogelijk vermijden van inbreukdossiers is het namelijk ook belangrijk om de inbreukdossiers waarmee we geconfronteerd worden zo goed mogelijk te behandelen en op te lossen.

De vroegtijdige detectie gebeurt door periodiek te rapporteren over Europese regelgeving in de maandelijkse agendering van EU-dossiers en door de boordtabel 'Vlaamse vinger aan de Europese pols'. Alle functioneel bevoegde ministers zijn zo gewapend om in hun beleidsdomein omzetting te verzekeren. Van Vlaamse zijde wordt door mijn diensten ook systematisch deelgenomen aan verscheidene federale werkgroepen. Zo nemen we deel aan de gemengde werkgroep die de voorstellen van richtlijnen onderzoekt en aan de werkgroep van eurocoördinatoren die aangenomen richtlijnen en inbreukdossiers diepgaand screent. Op het Overlegcomité van alle regeringen van dit land proberen we knelpuntdossiers te deblokken.

Ondanks al deze inspanningen bleef de Vlaamse overheid in 2008 geconfronteerd met inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van Europese richtlijnen of niet-correcte toepassing van Europese regelgeving. Begin september 2008 klokte het totale aantal inbreukdossiers af op 19. In twee van deze dossiers werd Vlaanderen veroordeeld door het Hof van Justitie, in twee andere hebben we een ingebrekestelling na arrest ontvangen.

Ten slotte werd elke Vlaamse Minister vanaf november 2007 verplicht zesmaandelijks een overzicht op de Vlaamse Regering brengen van alle Europese dossiers die in zijn/haar beleidsdomeinen worden opgevolgd. Het is de verantwoordelijkheid van elke minister om tot een tijdige en volledige rapportering te komen. Dit gebeurde in mei 2008 voor de tweede keer. Bij elk van deze dossiers moet aangeduid

¹ Zie ook infra 'Vormingssessies EU'.

worden welke stappen recent gezet zijn, waar de problemen zich situeren en welke stappen nog moeten worden gedaan om het dossier af te werken. Omdat via deze oefening slechts om de zes maanden wordt gerapporteerd, werkt het Departement internationaal Vlaanderen, een vereenvoudigd ambtelijk systeem uit waarbij maandelijks de stand van zaken in de lopende omzettingen en hangende inbreukdossiers wordt weergegeven.

Vooruitblik 2009

Om het totaal aantal inbreukdossiers voor Vlaanderen wegens laattijdige omzetting van Europese richtlijnen of niet-correcte toepassing van Europese regelgeving verder te verminderen, zal ik blijven investeren in een intense samenwerking tussen alle departementen en kabinetten en zal ik aan een proactieve opvolging blijven doen.

In 2009 zullen de lopende initiatieven ter opvolging van de Europese regelgeving verder gestroomlijnd worden. De maandelijks identificatie, via het VIDEO-netwerk, van de voorstellen van richtlijn en gepubliceerde richtlijnen zal verder gezet worden, evenals het maandelijks rapporteren aan de Vlaamse Regering van de wijzigingen in de lopende inbreukdossiers. Hierbij zal telkens ook als bijlage een stand van zaken van alle inbreukdossiers en lopende omzettingen worden gegeven.

Om de mogelijke invloed van Europese wetgevende voorstellen en/of beleidsvoorstellen op Vlaanderen beter te kunnen inschatten zal het Departement internationaal Vlaanderen het voortouw nemen in een proefproject van impactanalyses, waarbij de sectorale attachés op de Permanente Vertegenwoordiging zullen ingeschakeld worden om de relevante informatie toe te leveren.

Overheidssteun

De Vlaamse administratie heeft het voorbije jaar niet alleen de regionale steunmogelijkheden en de individuele Vlaamse steundossiers die door de Commissie worden onderzocht, opgevolgd. Zij had ook bijzondere aandacht voor de hervorming en bijsturing van het bestaande staatssteunbeleid van de Commissie, om de mogelijke gevolgen voor het Vlaamse overheidsapparaat (beheersovereenkomsten/dotaties) in te schatten. Specifieke aandacht is hierbij uitgegaan naar de (overheids)financiering van DAEB, waartoe in 2006 een werkgroep onder leiding van het Departement Bestuurszaken opgericht werd.²

Deze werkgroep heeft het resultaat van haar werkzaamheden rond de toekomstige financiering van DAEB in mei 2008 voorgelegd aan een interkabinettenwerkgroep (IKW), met een eerste poging tot oplijsting van de mogelijke DAEB in Vlaanderen. De IKW oordeelde dat nog een aantal onzekerheden en twijfelgevallen dienden te worden uitgeklaard door een academische werkgroep onder leiding van Prof. Stuyck (KUL). Een voortgangsrapport werd einde mei 2008 als mededeling geagendeerd op de Vlaamse Regering. In het najaar zal aan de Vlaamse Regering een voorstel van beslissing worden voorgelegd zodat het Vlaamse standpunt kan worden afgetoetst aan de standpunten van de andere Gewesten en Gemeenschappen en van het federale niveau. Zo kan voor eind december 2008 de verplichte, Belgische rapportering hierover aan de Europese Commissie gebeuren.

Handelsbeleid

Stand van zaken 2008

Uit het overzicht van economische overeenkomsten van de Europese Unie blijkt dat handel zich manifesteert als een horizontaal dossier binnen het externe beleid van de Unie. Onze aandacht gaat in

² Cfr. infra, rubriek ‘de diensten van Europa’

toenemende mate uit naar markttoegang voor het Vlaamse bedrijfsleven op extracommunautaire markten. In dat verband dient te worden vermeld dat mijn diensten als expert zetelen in het Raadgevend Comité Markttoegang en dat zij de nodige contacten hebben gehad met de Dienst Markttoegang van het Directoraat-Generaal (DG) Handel. Dit gebeurt in samenwerking met het meldpunt handelsbelemmeringen van het Vlaamse Agentschap voor Internationaal Ondernemen - Flanders Investment and Trade (FIT).

Op 19 juli 2007 heeft de Vlaamse Regering haar standpunt over de vrijhandelsonderhandelingen geactualiseerd. De actualisering moet de Vlaamse overheid in staat stellen beter in te spelen op de huidige en toekomstige ontwikkelingen binnen het Gemeenschappelijk Handelsbeleid. Ik waak er hierbij over dat ons handelsbeleid niet in strijd is met ons ontwikkelingsbeleid. Meer concreet moeten we als Vlaamse overheid actief deelnemen aan de Europese coördinatie (DGE) over het Europese handelsbeleid. Daartoe besliste de Vlaamse Regering ook om haar Werkgroep WTO, opgericht bij beslissing van de Vlaamse Regering in 2004, om te dopen tot de Werkgroep EU-handelsbeleid (WEUH). Ze gelastte de werkgroep met de voorbereiding en bespreking van beleidsvoorstellen en het vertolken van het standpunt van de Vlaamse Regering in externe overlegfora.

In het najaar van 2008 zal een Vlaamse ambtenaar naar het DG Handel worden gedetacheerd voor een structurele stage van vier maanden. Dergelijke detachering draagt bij tot het leggen van nauwe contacten tussen de diensten van de Vlaamse overheid en het DG Handel op een voor Vlaanderen belangrijk gebied, nl. de multilaterale en bilaterale onderhandelingen over tarifaire en niet-tarifaire barrières in de handel in industriële goederen. Een dergelijke versteviging van haar netwerk is één van de middelen waarmee de Vlaamse overheid werk kan maken van een vroegtijdige beïnvloeding van het Europese handelsbeleid.

Vooruitblik 2009

Uiteraard blijft de opvolging van het Europese handelsbeleid een actiepunt. Wil Vlaanderen immers de ambitie waarmaken om de Vlaamse handelsbelangen in extracommunautaire markten te behartigen, dan moet men al deze ontwikkelingen monitoren. De werkgroep WEUH volgt de nadere ontwikkelingen in de onderhandelingen en de voorstellen van de Europese Commissie op. Dat betekent in eerste instantie dat de besluitvorming in de Raad, meer in het bijzonder in het Comité van Artikel 133, op de voet zal gevolgd worden. Dit Comité treedt immers in dialoog met de Commissie op basis van de voorstellen die laatstgenoemde op tafel legt. Omwille van het exclusieve initiatiefrecht van de Commissie kunnen de lidstaten, via het Comité van Artikel 133, enkel ex-post invloed uitoefenen, met name nadat de Commissie een voorstel heeft uitgewerkt. Vlaanderen blijft actief participeren aan de DGE-coördinatie van de FOD Buitenlandse zaken en eveneens aan de werkzaamheden van het Comité van Artikel 133.

Vormingssessies EU

Stand van zaken 2008

Om de Europese reflex bij de verschillende departementen te vergroten, werd enkele jaren geleden gestart met vormingssessies over de Europese Unie voor Vlaamse ambtenaren en kabinetsleden die beleidsmatig betrokken zijn in Europese dossiers. Door middel van deze vormingssessies trachten we de betrokken ambtenaren vertrouwd te maken met de manier waarop met Europese dossiers moet worden omgegaan en met de verplichtingen die ermee samenhangen.

Om de impact van deze vormingssessies nog te vergroten, werd de vormingssessie “Europese regelgeving” grondig aangepast. Zo kwamen er zeer praktijkgerichte vormingssessies over Europese informatiebronnen op het internet en over de Europese inbreukprocedure. Het Departement Internationaal Vlaanderen organiseerde in de loop van de maand april 2008 tweemaal deze aangepaste vormingssessies voor het netwerk van contactpersonen in de departementen en van EU-

kabinetscoördinatoren. Ook enkele medewerkers van het Vlaams Parlement waren hierbij aanwezig. Beide vormingssessies zullen jaarlijks éénmalig worden georganiseerd binnen het gewone vormingsaanbod van de Vlaamse overheid.

Vooruitblik 2009

In 2009 zullen de vormingssessies voor Vlaamse ambtenaren over Europese informatiebronnen op het internet en over de Europese inbreukprocedure, die in april 2008 voor de eerste maal werden gegeven, worden aangeboden in het gewone vormingsaanbod van de Vlaamse overheid. Daarnaast zal ook de vorming over Europese structuren en besluitvormingsprocedures worden geactualiseerd en aangeboden.

Ter voorbereiding van het Vlaamse luik aan het Belgisch EU-voorzitterschap 2010 wordt het bestaande vormingsaanbod gevoelig uitgebreid. Er wordt een opleidingspakket van 8 modules voorzien gaande van een algemene cursus “institutioneel kader van de EU”, tot meer gespecialiseerde cursussen als “onderhandelen en voorzitten in Europese context”.

Vlaamse luik in het Belgisch EU-voorzitterschap 2010

Van 1 juli 2010 tot 31 december 2010 zal België, net zoals in 2001, het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie waarnemen. Nieuwigheid is dat België gedurende 18 maanden deel zal uitmaken van een zogenaamd teamvoorzitterschap met Spanje en Hongarije. Uniek aan het Belgische voorzitterschap is opnieuw de deelname van Gemeenschappen en Gewesten, met een interne beurtrol of toerbeurtregeling waarbij ook deelstaten een Europese ministerraad kunnen voorzitten. Nieuw is dat het voorzitterschap gedurende de 18 maanden van het teamvoorzitterschap door dezelfde gemeenschap of hetzelfde gewest wordt waargenomen om de continuïteit te bevorderen. De Vlaamse Regering nam op vrijdag 18 juli akte van het voorstel voor de nieuwe toerbeurtregeling in de Europese ministerraden voor de periode 2010-2012:

Roterend voorzitterschap	Spanje – België – Hongarije	Polen – Denemarken	Cyprus
Periode	I/2010 – II/2010 – I/2011 Tijdens teamvoorzitterschap	II/2011 – I/2012 12 maanden	II/2012 6 maanden
Categorie II			
Interne markt	WG/FG	VLG	BHG
Gezondheid	WG/FG	VLG	DG
Energie	VLG	BHG	WG/FG
Werkgelegenheid – Sociale zaken	VLG	WG/FG	BHG
Vervoer	BHG	WG/FG	VLG

Categorie III				
Industrie	WG/FG		VLG	BHG
Onderzoek	BHG		WG-FG-DG	VLG
Milieu	VLG		BHG	WG/FG
Categorie IV	Woordvoerder België voor 18 maanden	Belgische stoel (6 maanden van Belgische teamvoorzitterschap)		
Cultuur / AV	WG/FG	VLG	VLG	DG
Onderwijs	VLG	WG/FG	WG/FG	VLG
Jeugd, incl. Sport	VLG	DG	DG	WG/FG
Toerisme	DG	WG/FG	VLG	WG/FG
Ruimtelijke ordening – huisvesting	WG/FG	BHG	VLG	BHG
Categorie V				
Visserij	VLG		VLG	VLG
Categorie VI				
Landbouw	VLG en WG		VLG en WG	VLG en WG

Dit alles stelt Vlaanderen voor een reeks uitdagingen die goed moeten worden voorbereid. De inhoudelijke en praktische organisatie van een EU-voorzitterschap is immers zeer omvattend en vergt een goede en tijdige voorbereiding. Er zijn tal van operationele elementen waarmee de Vlaamse overheid in de voorbereiding en de uitvoering van het Belgische EU-voorzitterschap geconfronteerd zal worden en waarover beslissingen moeten worden genomen, onder meer inzake de begroting; de organisatie binnen de Vlaamse overheid; de samenwerking met de FOD Buitenlandse Zaken en de andere Gemeenschappen en Gewesten; de toerbeurtregeling, de kalender van het voorzitterschap; de themazetting; de communicatiestrategie (website/promotiemateriaal/campagnes/huisstijl); protocol en ontvangst (geschenken/vergadermateriaal); de organisatie van de culturele omlijsting van het voorzitterschap; vorming, etc.

Op 10 juli gaf de Vlaamse Regering reeds haar goedkeuring aan het principe van het inschrijven van een provisioneel krediet voor de financiering van het Vlaamse luik van het Belgische EU-voorzitterschap in 2010 gedurende de periode 2009 tot en met 2011. Deze provisie zal gezamenlijk worden beheerd door

de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en begroting, en door de Vlaamse Minister, bevoegd voor het buitenlands beleid en de Europese aangelegenheden, en zal, in functie van de behoeften kunnen verdeeld worden naar de betrokken basisallocaties.

Mijn diensten coördineren de voorbereiding van het voorzitterschap in het interdepartementaal overlegorgaan VIDEO, met regelmatige terugkoppeling naar de Vlaamse Regering.

1.2. Samenwerking met de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten³

Samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994

Vlaanderen stelt reeds lange tijd vast dat het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale staat en de gewesten en gemeenschappen ('SA EU') –een akkoord dat de vertegenwoordiging van België in de Ministerraad van de Europese Unie regelt - niet meer beantwoordt aan de huidige institutionele context van de Belgische federatie. Twee evoluties dringen een wijziging van het SA EU op. Enerzijds de institutionele hervormingen in België die sinds 2001 tot gevolg hebben dat quasi geen enkel bevoegdheidsdomein van de EU-raden exclusief kan worden toebedeeld aan het federale bestuursniveau (bvb. telecommunicatie, vergunningen voor wapenhandel), zodat de opdeling van de EU Raden in het bestaande SA EU niet langer beantwoordt aan de huidige politieke en juridische situatie in België; anderzijds is het aantal EU-Raden na de Europese Raad van Sevilla in 2002 ongeveer gehalveerd, zodat de verdeling van de toenmalige EU-Raden in de categorieën van het SA EU niet langer overeenstemt met de huidige EU-Raden. Bovendien regelt het huidige SA EU enkel de vertegenwoordiging van België in de EU-Raden en in het COREPER, maar het akkoord laat de vertegenwoordiging in de (Raads-) werkgroepen, comités en andere "High Level Groups" over aan de beoordeling van de federale PV bij de EU. Vervolgens wordt steeds meer geconstateerd dat voor de meeste beleidsthema's informatie of uitnodigingen van andere Lidstaten of van de Europese instellingen die aan de federale overheid worden gericht, niet of met grote vertraging terechtkomen bij de (mede) bevoegde gewesten en gemeenschappen. Het niet of te laat betrokken worden, hoewel de specifieke bevoegdheid of expertise zich bij de deelstaten bevindt, is in toenemende mate problematisch. Hetzelfde geldt in de richting van België naar de EU toe: de coördinerende rol van de FOD Buitenlandse Zaken (DGE) wordt meer en meer laattijdig in het Europese beslissingsproces uitgeoefend waardoor een onderhandelbare positie van België vaak niet meer mogelijk is. Tot slot vereist, volgens het advies van de Raad van State naar aanleiding van het Vlaamse decreet voor het Lissabonverdrag, het toekennen aan de Europese Raad van regelgevende bevoegdheid een nieuw samenwerkingsakkoord of op zijn minst een grondige bijsturing van het SA EU. Een grondige en algemene evaluatie dringt zich dus op, dit zowel wat het luik 'vertegenwoordiging' als wat het luik 'coördinatie' betreft

Dit structurele probleem werd reeds geagendeerd in het Overlegcomité van 20 april 2005. Dit leidde tot de oprichting van een paritair samengestelde intrafederale werkgroep van vertegenwoordigers van de federale regering en van de regeringen van gewesten en gemeenschappen door de ICBB van 13 december 2005. De werkgroep werd belast met het uitwerken van voorstellen ter verbetering van de werking van het huidige Samenwerkingsakkoord EU.

Uiteindelijk bereikte de intrafederale werkgroep in april 2007 een "gentlemen's agreement" om de toepassing van het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale staat en de gewesten en gemeenschappen in de praktijk te verbeteren zonder de tekst ervan te amenderen. Dit "herenakkoord" werd door het ICBB op 9 juli 2008 politiek bekrachtigd. Op aandringen van Vlaanderen nodigde diezelfde ICBB Vlaanderen uit om zelf een tekstvoorstel uit te werken voor een formele herziening van het samenwerkingsakkoord.

³ Zie ook infra voor samenwerkingsakkoorden, rubrieken 'Internationale vertegenwoordiging' en 'Benelux'.

Wisselwerking tussen beleidsniveau's en intra-Vlaamse coördinatie

Stand van zaken 2008

Van de optimalisering van de wisselwerking tussen het federale en het Vlaamse niveau wordt verder werk gemaakt. Geconstateerd wordt dat Vlaanderen in vele gevallen sneller op de Europese bal speelt (bijvoorbeeld EU consultatie financiële vooruitzichten van Europa, dossier DAEB financiering ...) en dat de federale DGE-vergaderingen ook steeds beter worden “gevoed” met Vlaamse standpunten. De nood tot verdere optimalisering van de wisselwerking is nog toegenomen nu de voorbereiding van het Belgische EU-voorzitterschap van 2010 op gang is gekomen. Ook de intra-Vlaamse coördinatie van horizontale EU dossiers werd in dat opzicht verder versterkt. Van de mogelijkheid van elektronische informatiedeling (Sharepoint) die in het najaar van 2008 zal worden geïntroduceerd, wordt op dit vlak veel verwacht.

Vooruitblik 2009

De uitgangspunten om maximaal en pro-actief betrokken te worden bij de Belgische standpuntbepaling in Europees verband blijven de volgende: optimalisering van de wisselwerking tussen het federale en het Vlaamse niveau en optimalisering van de intra-Vlaamse coördinatie van Europese dossiers.

1.3. Samenwerkingsverbanden met andere deelstaten en regio's in Europa

REGLEG

Stand van zaken 2008

2008 stond in het teken van het Vlaamse voorzitterschap van REGLEG.

2008 was geen gemakkelijk jaar voor REGLEG dat sinds haar ontstaan in 2001 bijna uitsluitend een institutionele agenda verdedigd had tijdens de Europese onderhandelingen in het kader van het Grondwettelijk- en het Lissabonverdrag. Toen de ondertekening van het Lissabonverdrag in december 2007 het institutionele sluitstuk van de onderhandelingen inluidde, moest REGLEG op zoek gaan naar een nieuwe agenda.

Het Vlaamse REGLEG-voorzitterschap had in zijn werkprogramma ervoor gekozen om een nieuwe dynamiek voor REGLEG uit te tekenen. Deze dynamiek spitst zich toe op een aantal velden:

- Het functioneren van REGLEG
- Het verkennen van nieuwe terreinen :
 - o binnen het EU beleidsdomein: aankaarten van niet-institutionele thema's
 - o buiten het EU gebeuren: het buitenlandse beleid van regio's met wetgevende bevoegdheden bestuderen
- Het naar buiten treden van REGLEG

Er werden thematische werkgroepen en seminars georganiseerd die de belangstelling van de leden wegdragen. De samenwerking met CALRE, de conferentie van de voorzitters van de vergaderingen met wetgevende macht van de regio's van de Europese Unie en het CoR, evenals de coördinatie van de REGLEG-werkzaamheden met de Interregionale groep in de schoot van het Comité van de Regio's stonden ook hoog op de agenda. Zo hebben we gezamenlijk met CALRE op 19 mei een succesvol seminarie over subsidiariteit georganiseerd dat plaats vond in het CoR. Op 19 september werd, in samenwerking met het Forum of Federations, een conferentie gehouden over het buitenlandse beleid van regio's met wetgevende bevoegdheden.

Het sluitstuk van het Vlaamse voorzitterschap vindt op 4 en 5 december 2008 plaats. Dan zal immers de negende Conferentie van Ministers-Presidenten doorgaan in Brussel in de gebouwen van het Vlaams

Parlement. Zoals gewoonlijk zullen de Minister-Presidenten een politieke verklaring goedkeuren, die aan de Commissie, het Europees Parlement en het EU-Voorzitterschap bezorgd wordt.

De verklaring zal in die zin vernieuwend zijn, dat naast institutionele aspecten, ook REGLEG-kwesties aangaande de huidige EU agenda zullen worden opgenomen. REGLEG streeft naar betrokkenheid bij de EU besluitvorming via actieve deelname aan vergaderingen in het kader van de gestructureerde territoriale dialoog. In dit verband heeft het Vlaams voorzitterschap onder meer deelgenomen aan de gestructureerde dialoog met Commissievoorzitter Barroso over het werkprogramma voor 2008 (december 2007) en aan de vergadering van de territoriale dialoog betreffende de Lissabonstrategie in Slovenië (maart 2008). Een derde structurele dialoog ging door in juni. Bijzondere aandacht gaat uit naar de structurele dialoog die einde 2008 plaats vindt, aangezien het werkprogramma 2009 van de Europese Commissie dan voorgesteld wordt.

Vooruitblik 2009

De fakkel van het voorzitterschap wordt doorgegeven aan Piemonte. Vlaanderen zal als lid van de voorzitterstrojka weliswaar nauw betrokken blijven bij de werkzaamheden van het REGLEG-voorzitterschap. Op ambtelijk niveau zal systematisch deelgenomen worden aan bijeenkomsten van het REGLEG-coördinatiecomité en aan de vergaderingen van de thematische werkgroepen.

1.4. Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA)

Stand van zaken 2008

Op 15 mei 2007 werd de samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het VLEVA ondertekend. 2007 was voor Vlewa een opstartjaar met aanwerving van personeel, de intrek in een nieuw gebouw aan de Kortenberglaan 71 en een initiële ontplooiing van activiteiten die kaderen binnen de vier globale kerntaken van Vlewa, met name: kennismakelaar, netwerkbouwer, belangenbehartiger en projectbegeleider. Vanaf de tweede jaarhelft is de werking van Vlewa op kruissnelheid gekomen.

Er werd veel aandacht besteed aan de uitbouw van een contactennetwerk van Vlaamse ambtenaren werkzaam in de EU-instellingen, Vlaamse overheidsinstanties, vertegenwoordigers van regiobureaus, etc. Om Vlewa bekend te maken werden roadshows georganiseerd in de provinciehoofdsteden en werden presentaties gegeven aan tal van organisaties. Voorts werd er gestart met de ontwikkeling van een dynamische website.

Er werden drie seminars georganiseerd, twee taakgroepen (Galileo en Flexizekerheid) en elf themaplatformen opgestart (Concurrentievermogen (incl. innovatie), Landbouw- & Plattelandsbeleid, Gezondheids- & Welzijnsbeleid, Onderwijs en KMO, Mobiliteit, Interbestuurlijk & Regionaal Beleid (incl. Structuurfondsen en cohesiebeleid), Milieu en Energie, Gezins- en Consumentenbeleid, Governance-principes, Onderzoek en hoger onderwijs).

Vlewa ontving in 2008 een subsidie van 920.000 euro.

Vooruitblik 2009

Het agentschap zal in het najaar van 2008 zijn operationaal plan 2009 voorleggen. Na goedkeuring wordt dit plan in 2009 uitgevoerd.

De evaluatie van VLEVA, waarvan de voorbereidingen in het najaar van 2008 getroffen worden, zal in het voorjaar van 2009 plaats vinden.

Het VLEVA zal in 2009 een toelage van 1.027.000 euro ontvangen.

1.5. Vlaamse coördinatiestructuur

Stand van zaken 2008

De Vlaamse Vertegenwoordiging binnen de Belgische Permanente Vertegenwoordiging bij de Europese Unie werd versterkt met een attaché voor Werk, Sociale Zaken en Gezondheid. Momenteel zijn volgende attachés werkzaam bij de Vertegenwoordiging:

- 3 “generieke” attachés van het Departement Internationaal Vlaanderen, die o.m. instaan voor ontwikkelingssamenwerking, externe relaties, institutionele kwesties en horizontale aangelegenheden. Deze attachés nemen tevens die domeinen ter harte waarvoor (nog) geen attaché werkzaam is op de PV.
- 1 attaché bevoegd voor Leefmilieu en Energie.
- 1 attaché bevoegd voor Mobiliteit.
- 1 attaché bevoegd voor Landbouw en Visserij.
- 1 attaché bevoegd voor Onderwijs en Vorming.
- 1 attaché vanuit het departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed voor de opvolging van de Vlaamse bevoegdheden voor Wonen en Ruimtelijke ordening. Dezelfde attaché staat de Vertegenwoordiger van de Vlaamse regering bovendien bij voor de Raadswerkzaamheden in het kader van het Europese Cohesiebeleid.
- 1 attaché bevoegd voor Cultuur, Audiovisueel beleid, Media en Telecommunicatie.
- 1 attaché bevoegd voor Bestuurszaken.
- 1 attaché bevoegd voor Concurrentievermogen
- 1 attaché voor Werk, Sociale Zaken en Gezondheid
- 1 attaché voor Jeugdzaken

Een sterk uitgebouwde Vlaamse PV moet er mee voor zorgen dat de gehele Vlaamse overheid – inclusief het Vlaams Parlement – zich een “EU-reflex” aanmeet. Door in een zo vroeg mogelijk stadium van het Europese besluitvormingsproces pro-actief de voor Vlaanderen belangrijke dossiers aan te duiden en gestructureerd op te volgen, versterken we de band ‘Vlaanderen-EU’. Dit is een permanent proces dat via verschillende instrumenten wordt nagestreefd. Zo werd bijvoorbeeld samen met het Vlaams Parlement en met Vleva bekeken hoe er een betere verspreiding, bekendheid en opvolging zou kunnen worden gegeven aan de zesmaandelijks Vlaamse vinger aan de Europese pols brochure. In dit kader organiseerden het Vlaams Parlement, Vleva en DiV op 30 september in het Vlaams Parlement een EU-contactmoment voor alle Vlaamse EU-beleidsmakers naar aanleiding van het Franse EU-Voorzitterschap.

Vooruitblik 2009

Ik zal voorstellen om de Vlaamse Vertegenwoordiging te versterken met een adjunct-Vertegenwoordiger. Net zoals op federaal niveau zal deze adjunct verantwoordelijk zijn voor de coördinatie en afstemming tussen de verschillende Vlaamse attachés en hun beleidsdomeinen, alsook voor de afstemming van de Vlaamse standpunten met de federale collega’s en de vertegenwoordigers van de andere Gewesten en Gemeenschappen binnen de PV. Door deze versterking zal de Vertegenwoordiger zich meer dan vandaag kunnen concentreren op zijn politieke en representatieve taken.

1.6. Communicatie en informatiedoorstroming betreffende Europese dossiers

Communicatiecampagnes

Stand van zaken 2008

In 2008 werd een nieuwe basisallocatie gecreëerd voor communicatieacties. Daarop werd een bedrag van 100.000 euro voorzien om allerhande communicatieprojecten te ondersteunen. Dergelijke acties hebben tot doel de EU dichterbij te brengen bij de Vlaamse bevolking en deze te sensibiliseren rond de EU in het algemeen. In december 2007 werd een eerste oproep gelanceerd tot het indienen van projectvoorstellen. Er werden 18 projectvoorstellen ingediend, waarvan er 8 werden geselecteerd voor subsidiëring. In juni 2008 werd een tweede projectoproep gelanceerd, die eind september tot de selectie van nieuwe projecten heeft geleid.

Vooruitblik 2009

Ik zal streven naar samenwerking met DAR om de stroomlijning van deze communicatiecampagnes met de algemene communicatiecampagnes te verbeteren.

Er wordt een verdubbeling van het budget voor 2009 voorzien tot 200.000 euro.

1.7. Het toezicht op de talenregeling binnen de veranderde Europese context

Op vraag van Vlaanderen heeft de Nederlandse Taalunie een ambtelijk overlegplatform “Nederlands in Europa” opgericht. Het platform biedt het Algemeen Secretariaat van de Nederlandse Taalunie en de direct betrokken Vlaamse en Nederlandse departementen de gelegenheid om over institutionele aspecten aangaande taalgebruik in Europees verband van gedachten te wisselen.

Het overlegplatform is al verschillende keren samengekomen. Het heeft de bestaande regelingen en praktijken omtrent het gebruik van het Nederlands door Europese instellingen geïnventariseerd en de standpunten opgelijst die over het gebruik van het Nederlands in de EU door Nederland en door Vlaanderen in het verleden zijn ingenomen. Daarnaast onderzoekt het platform of het mogelijk is een werkwijze te ontwikkelen voor de behandeling van vragen over het taalgebruik en taalbeleid binnen de instellingen van de Europese Unie, die door instanties of personen buiten de Nederlandse Taalunie (bijv. bewindspersonen, burgers en organisaties) bij de organen van de Nederlandse Taalunie aanhangig worden gemaakt. Het doel van de te ontwikkelen werkwijze is dubbel. Enerzijds moet ze de Taalunie in staat stellen snel en adequaat een afgestemde reactie te geven op vragen van externen aangaande het gebruik van de Nederlandse taal binnen Europa. Anderzijds moet ze het voor de betrokken departementen in Nederland en Vlaanderen mogelijk maken om op initiatief van de Taalunie informatie uit te wisselen, zonder inbreuk te plegen op procedures in het kader van talenregimes die in EU-verband zijn afgesproken.

De laatste bijeenkomst dateert van 3 september 2008. Onder impuls van het comité van ministers zal het overlegplatform een advies voorbereiden over de mogelijkheid tot opmaak van een gezamenlijke Vlaams-Nederlandse gedragscode voor gebruik van het Nederlands door vertegenwoordigers van de respectievelijke regeringen in de Europese instellingen.

2. MULTILATERAAL BELEID

2.1. Internationale organisaties

2.1.1. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)

Conventie culturele diversiteit

Stand van zaken 2008

Door UNESCO werd een Conventie uitgewerkt betreffende de diversiteit van culturele inhouden en artistieke expressies. Vlaanderen draagt het principe van culturele diversiteit hoog in het vaandel en onderhandelde mee over de opstelling van deze kaderconventie. De Vlaamse Regering hechtte op 11 mei 2007 haar definitieve goedkeuring aan het ontwerp van decreet tot instemming met dit Verdrag en diende dit ontwerp in bij het Vlaams Parlement. De bevoegde Commissie van het Parlement keurde op 19 juni 2007 het ontwerp van decreet goed, maar met een opschortende voorwaarde voor de verdere behandeling van dit decreet in de plenaire vergadering van het Parlement. Ik citeer uit het verslag van de Commissie deze passus: “... onder het strikte voorbehoud dat de zaak niet naar de plenaire vergadering van het Vlaams parlement gaat, vooraleer de minister aan het parlement kan melden dat er een akkoord is tussen de regeringen van alle betrokken entiteiten – dus ook die van de Franse Gemeenschap – over de tekst van een interpretatieve verklaring. Bij gebreke daaraan of ingeval van onduidelijkheid kan de zaak dan desnoods nog steeds terugverwezen worden naar deze Commissie”. De reden waarom de Vlaamse overheid deze interpretatieve verklaring zo belangrijk vindt, is dat effectieve toepassing van dit verdrag en de weerslag ervan op de organisatie van de Belgische federatie en de bestaande regelgeving inzake het gebruik van talen moeilijk in te schatten is. Vooralsnog werd geen akkoord bereikt over een interpretatieve verklaring.

Vooruitblik 2009

Ik zal de onderhandelingen met de leden van de regering van de Franse Gemeenschap over de interpretatieve verklaring voortzetten. Deze onderhandelingen met de Franse Gemeenschap betreffen zowel het neerleggen van zulke verklaring, als een eventueel alternatief.

Vlaams Unesco-Trustfonds

Stand van zaken 2008

Uit het Vlaams UNESCO-Trustfonds worden projecten gefinancierd ter ondersteuning van activiteiten van UNESCO. In de loop van 2008 werden drie projecten door de Vlaamse Regering goedgekeurd:

- Capaciteitsopbouw in onderwijsplanning en –administratie. Deze opleiding wordt verzorgd door het International Institute for Educational Planning van UNESCO;
- Een project rond de verbetering van de staat van conservatie van ‘Île de Mozambique’ in Mozambique;
- Een project rond de bewaring van het documentair erfgoed van Nelson Mandela.

Een aantal andere projecten worden momenteel nog uitgewerkt met de betrokken diensten van UNESCO. Deze worden eveneens ondersteund via het algemeen Vlaams UNESCO-Trustfonds.

Vooruitblik 2009

Voor 2009 wordt een bijdrage van 1.000.000 euro aan het trustfonds bij de UNESCO voorzien. Dit gebeurt op tweejaarlijkse basis, in alternatie met de Internationale Arbeidsorganisatie.

De Vlaamse Unesco Commissie (VUC)

Stand van zaken 2008

De VUC heeft als belangrijke doelstelling om het UNESCO-gedachtegoed te verspreiden in Vlaanderen. Ze heeft drie belangrijke hoofdfuncties: een schakelfunctie, een adviesfunctie en een voorlichtingsfunctie. Uit deze drie hoofdfuncties vloeien een aantal vaste taken en activiteiten voort. Een deel van deze activiteiten heeft een cyclisch karakter, dat samenhangt met de spreiding in de tijd van de tweejaarlijkse Algemene Conferenties en de bijeenkomsten van de Uitvoerende Raad van UNESCO. De verschillende activiteiten van de Commissie worden bovendien gespreid over de vijf grote domeinen van UNESCO: onderwijs, natuurwetenschappen, sociale wetenschappen, cultuur, en communicatie en informatie.

De VUC nam deel aan de Algemene Conferentie bij UNESCO in oktober – november 2007, en in 2008 aan de 179^e en 180^e Uitvoerende Raad. Tijdens deze bijeenkomsten was er ook steeds overleg met de dienst Externe Relaties bij UNESCO en de andere UNESCO – Commissies.

In 2008 werden ook de aankondigingen van UNESCO – beurzen en prijzen in Vlaanderen verspreid door de VUC.

Van 31 mei tot 4 juni 2008 organiseerde de VUC samen met de Nederlandse en Luxemburgse UNESCO – commissies de Regionale Consultatie en Statutaire Conferentie voor UNESCO Commissies uit de regio Europa/Noord-Amerika. Tijdens deze consultatie, die om de twee jaar plaatsvindt, gaven 120 deelnemers van 51 nationale UNESCO-Commissies hun advies over het tweejaarlijks budget 2010 – 2011 en de middellange termijnstrategie van UNESCO. Daaraan voorafgaand werd er een trainingseminarie voor de Europese deelnemers georganiseerd in de landcommanderij van Alden Biesen

Om haar functies en activiteiten ten volle te kunnen ontplooiën, beschikte de Vlaamse UNESCO-Commissie in 2008 over een eigen budget van 20.000 €. Dit kadert in het brede geheel van de uitbouw van de Vlaamse UNESCO-Commissie, waarbij de verdere uitwerking van de communicatie van de Commissie een belangrijk actiepoint vormt.

Vooruitblik 2009

In 2009 zal een gedeelte van de activiteiten van de VUC bestaan uit de follow-up van de regionale consultatie en zal de Commissie ook verder werken aan een aantal van de daar genomen beslissingen

Follow-up van de regionale consultatie zal uit volgende elementen bestaan:

- Evaluatie en fine-tuning van de nieuwe methodologie die werd gebruikt tijdens de regionale consultatie
- Verdere bekendmaking van deze methodologie in de andere globale regio's van UNESCO
- Opvolging van het rapport van de regionale consultatie

Uitwerken van de beslissingen die werden genomen op de regionale consultatie:

- De VUC zal meewerken aan een versterkte samenwerking tussen de UNESCO Commissies uit de EU – lidstaten en de kandidaat-lidstaten
- In dit kader zal er bij UNESCO ook geijverd worden voor een permanente aanwezigheid van UNESCO bij de Europese instellingen te Brussel

- Er zal ook onderzocht worden of de VUC een activiteit kan ontwikkelen met de Europese Commissie dit bij voorkeur in de domeinen waarin zowel UNESCO als de Europese Commissie actief zijn.
- Omwille van de geslaagde samenwerking tussen de Nederlandse, Vlaamse en Luxemburgse Commissie in het kader van de regionale consultatie zal de commissie ook onderzoeken hoe ze deze samenwerking ook in 2009 kan verder zetten

De VUC zal ook een twinning project opstarten met één van de UNESCO – Commissies uit de partnerlanden van de Vlaamse overheid. Dit in het kader van de tijdens de regionale consultatie vastgelegde prioriteit aangaande de rol die UNESCO moet spelen op het gebied van capaciteitsopbouw.

Naast deze nieuwe activiteiten van de Vlaamse UNESCO – Commissie zullen ook de jaarlijks wederkerende activiteiten van de commissie in 2009 herhaald worden. Dit omvat oa de verdere uitbouw van het netwerk van de UNESCO – leerstoelen in Vlaanderen, en de verspreiding en verdere bekendmaking van UNESCO – beurzen en prijzen.

Uitvoerende Raad en Algemene Vergadering

De Vlaamse overheid, zowel de verschillende vakdepartementen alsook de Vlaamse UNESCO-Commissie namen deel aan de Algemene Vergadering van UNESCO. Deze vond plaats in oktober 2007. Op 22 oktober 2007 werd ook de overeenkomst met betrekking tot het nieuw algemeen Vlaams UNESCO-Trustfonds ondertekend.

De Uitvoerende Raad van UNESCO wordt binnen de Vlaamse overheid sterk opgevolgd. In 2009 zal België in principe verkozen worden in de Uitvoerende Raad. Het is dan ook belangrijk nu al de werkzaamheden van de Uitvoerende Raad op te volgen en als waarnemer aan de vergaderingen deel te nemen. Dat gebeurde voor de 175^e en 176^e Uitvoerende Raad.

UNESCO-verenigingen

De samenwerking met UNESCO-platform, UNESCO Centrum Vlaanderen en de Vlaamse UNESCO Commissie zal ook in 2009 voortgezet worden.

2.1.2. Internationale Arbeidsorganisatie (IAO)

Stand van zaken 2008

De IAO heeft vier strategische doelstellingen:

- (I) de ontwikkeling van internationaal overeengekomen normen betreffende het werk en sociale relaties op de werkvloer,
- (II) de bevordering van werkgelegenheid,
- (III) de versterking van de sociale bescherming,
- (IV) de bevordering van sociale dialoog en tripartiet overleg.

Deze doelstellingen zijn samengevat in het concept 'waardig werk'. De Vlaamse overheid ondersteunt de IAO voornamelijk op vlak van de tweede en vierde strategische doelstelling, met name werkgelegenheid (Sector II) en sociale dialoog (Sector IV).

Met werkgelegenheid zijn belangrijke thema's verbonden als 'waardig en productief werk voor jongeren' (tevens een Millenniumdoelstelling), ondernemerschap, microfinanciering en jobcreatie in kleine en micro-ondernemingen. Wat sociale dialoog betreft, gaat het om de wereldwijde verspreiding van het Europese sociaal model, dat ruimte biedt aan de sociale partners om op gestructureerde wijze overleg te plegen met de overheid over een hele reeks socio-economische maatregelen. In de projecten die de

Vlaamse Regering op dit vlak steunt, is de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (SERV) steevast partner in de ontwikkeling en uitvoering van de projecten.

In 2008 werd via het Vlaamse Trustfonds bij de IAO een financiële bijdrage geleverd aan de technische samenwerking van de IAO. Dit is een tweejaarlijkse bijdrage. Bij de toewijzing van de middelen aan specifieke acties wordt rekening gehouden met de zojuist beschreven prioriteiten: de strategische doelstellingen II en IV – zijnde werkgelegenheid en sociale dialoog – en de geografische prioriteiten van het externe beleid van de Vlaamse Regering. In totaal is een bijdrage van 1 miljoen euro aan de IAO overgemaakt.

Vooruitblik 2009

Momenteel zijn 6 projecten in uitvoering, waarvan 4 in zuidelijk Afrika (werkgelegenheid, sociale dialoog) en 2 in Oost-Europa (sociale dialoog).

In 2009 is een bijdrage aan het trustfonds bij de UNESCO voorzien; in 2010 vindt er opnieuw een bijdrage aan het trustfonds bij de IAO plaats.

2.1.3. International Trade Centre (ITC)

Stand van zaken 2008

ITC, opgericht in 1964, is het technische samenwerkingsagentschap van de *United Nations Conference on Trade and Development* (UNCTAD) en de *World Trade Organization* (WTO) voor operationele ondernemingsgerichte aspecten van handel. Het ITC steunt ontwikkelings- en transitie-economieën, en meer bepaald hun ondernemingen, in hun streven naar volledige ontwikkeling van hun export en verbetering van de import. De achterliggende idee is de duurzame economische ontwikkeling van deze landen te bevorderen door hun exportpositie te verbeteren.

Van 20 tot 26 april 2008 heeft een ambtelijke zending plaats gevonden naar Malawi en Zuid-Afrika. Naar aanleiding hiervan werd, om een structurele samenwerking met ITC te kunnen ontwikkelen, een kaderovereenkomst tussen Vlaanderen en het ITC gesloten, die een beleidskader en procedures vastlegt voor de toekomstige samenwerking. Het document zelf bevat geen financiële verbintenissen. De Vlaamse Regering keurde deze kaderovereenkomst goed op 18 juli 2008 en deze zal binnenkort door de uitvoerend directeur van het ITC en mijzelf ondertekend worden.

Vooruitblik 2009

In uitvoering van deze kaderovereenkomst zal in 2009 een ITC project worden opgestart ter verbetering en versterking van de aanvoerketens en logistieke diensten voor de handel in verse groenten en fruit in acht landen van de Zuidelijk Afrikaanse Ontwikkelingsgemeenschap (*Southern African Development Community*, SADC), een domein waar Vlaanderen in uitmunt. Het programma biedt o.a. de mogelijkheid om Vlaamse expertise te betrekken bij de oprichting van een subregionaal kenniscentrum (*centre of excellence*) op vlak van logistiek voor verse groenten en fruit in Zuid-Afrika.⁴

Dit is een project waarvoor de Vlaamse Regering via het Vlaams Agentschap Internationale Samenwerking (VAIS) zal bijdragen ten belope van 1.000.000 euro.

⁴ Zie ook de beleidsbrief 2009 inzake internationale samenwerking.

2.1.4. Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)

Stand van zaken 2008

De Vlaamse overheid blijft, na intern-Vlaamse afstemming over thema's die in de schoot van de OESO aan bod komen en relevant zijn voor de Vlaamse overheid, actief deelnemen aan de formele standpuntbepaling in het overlegorgaan Multilaterale Coördinatie ('Coormulti') van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken.

Op 30 januari 2008 ontving Vlaanderen de adjunct secretaris-generaal van de OESO, Aart de Geus. Er heeft, onder meer, een informeel gesprek met de kabinetchef van de Vlaamse Minister-President plaats gevonden.

Er heeft een ontmoeting plaats gevonden met Aart de Geus naar aanleiding van de opening van de tentoonstelling over de bevroren graven van het altajgebergte (bij UNESCO).

Vooruitblik 2009

In 2009 zal Vlaanderen een financiële bijdrage geven aan de OESO van 100.000 euro. Dit gebeurt op tweejaarlijkse basis, in alternatie met de Raad van Europa.

2.1.5. Raad van Europa

Stand van zaken 2008

Ik houd de ontwikkelingen rond de interne hervormingen van de Raad van Europa in het vizier. Vooralsnog zijn er geen nieuwe voorstellen in dit verband ontvangen.

Verder werden de ontwikkelingen rond het thema regionale autonomie aandachtig opgevolgd. Op 13 en 14 mei 2008 bezocht een delegatie van de Raad van Europa België in verband met de niet-benoeming van de drie burgemeesters in de Vlaamse rand rond Brussel. Mijn diensten hebben een dossier opgemaakt vanuit het oogpunt van de Raad van Europa. Deze informatie werd overgemaakt aan het Agentschap voor Binnenlands Bestuur en de betrokken kabinetten die dit dossier inhoudelijk opvolgen.

Mijn diensten zullen de verdere evolutie van dit dossier binnen de Raad van Europa blijven opvolgen.

ECRI, de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie, heeft ons land van 22 tot 26 september 2008 bezocht. Het is een onafhankelijk orgaan van de Raad van Europa, dat als objectief heeft de strijd tegen het racisme en ze doet daartoe specifieke aanbevelingen. Mijn diensten werden nauw betrokken in de voorbereiding van dit bezoek en zullen de verdere evolutie van dit dossier binnen de Raad van Europa blijven opvolgen.

Mijn diensten worden betrokken in de voorbereiding van het bezoek van de Commissaris van de Mensenrechten van de Raad van Europa, de heer Hammarberg, aan België van 15 tot 19 december 2008.

Vooruitblik 2009

Ik houd de ontwikkelingen rond de interne hervormingen van de Raad van Europa in het vizier. Verder blijven ook de werkzaamheden rond de thema's regionale autonomie en minderheden een aandachtspunt. Bovendien wordt de verkiezing van de nieuwe secretaris-generaal een aandachtspunt.

De Vlaamse vertegenwoordiging in Parijs neemt als waarnemer deel aan de Parlementaire Vergaderingen van de Raad.

2.1.6. United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the near East (UNRWA)

Stand van zaken 2008

UNRWA werd opgericht in 1949. Door het ontbreken van een oplossing voor het probleem van de Palestijnse vluchtelingen, werd het mandaat van UNRWA meermaals hernieuwd. De organisatie richt zich specifiek op de Palestijnse vluchtelingen en geeft hen voedsel, onderdak en kleding. Ook voorziet ze in de onderwijs en gezondheidsbehoeften van duizenden jonge vluchtelingen.

Op 28 april 2007 heeft een ontmoeting plaats gevonden met mevrouw Karen Koning-AbuZayd, commissaris-generaal van UNRWA, het VN-Agentschap voor de Palestijnse Vluchtelingen in het Midden-Oosten. Destijds werd toegezegd de mogelijkheid te onderzoeken om op recurrente basis middelen toe te kennen aan UNRWA, de organisatie die al meer dan 50 jaar op de meest effectieve wijze steun verleent aan de Palestijnse bevolking. Uit onze analyse blijkt dat een ongeoormerkte bijdrage aan UNRWA het meest doeltreffend is om het agentschap te steunen in haar opdracht.

Vooruitblik 2009

Niet enkel als teken van solidariteit, maar om op zinvolle en doeltreffende wijze bij te dragen tot de verbetering van de levensomstandigheden van de Palestijnen, is in de begroting 2009 een bijdrage van 300.000 euro aan de reguliere begroting van UNRWA voorzien.

2.1.7. United Nations Committee on the Elimination of Racial Discrimination (UNCERD)

Op 25 en 26 februari 2008 heeft een Belgische delegatie - Vlaanderen was hierin vertegenwoordigd - het (14e en 15e) periodieke nationale rapport voorgelegd aan het verdragscomité van het verdrag voor de Eliminatie van Racisme. De Conclusies van het comité werden op 6 maart openbaar gemaakt. Het Comité verwacht binnen één jaar een schriftelijk rapport over de opvolging van de aanbevelingen. Op het Vlaamse niveau zal de voorbereiding en de opvolging van de Conclusies plaats vinden binnen de Werkgroep MULTI.

2.1.8. Wereldhandelsorganisatie (WHO)

Vlaanderen hecht het grootste belang aan een evenwichtige en rechtvaardige uitkomst van de vrijhandelsonderhandelingen binnen het multilaterale kader van de WTO. Een akkoord binnen de Doha-ontwikkelingsagenda (DDA) zou een belangrijke bijdrage leveren tot de stabilisatie van de huidige economische situatie, die gekenmerkt wordt door:

- een terugval van de economische groei in de ontwikkelde landen en tekenen van groeivertraging in de ontwikkelingslanden;
- een verhoogde druk op de prijzen van grondstoffen en basisproducten, die zich vooral in de ontwikkelingslanden laat voelen in de stijgende voedselprijzen, die almaar grotere delen van het gezinsinkomen opslorpen;
- een acute financiële crisis, die zijn effecten reeds laat voelen in de reële economie;
- een stijgende tendens tot protectionisme en beggar-by-the-neighbour-politiek

Het standpunt t.a.v. de WTO-vrijhandelsonderhandelingen kadert in de visie van de Vlaamse Regering op het Gemeenschappelijke Handelsbeleid van de Europese Unie, zoals uiteengezet in haar beslissing van 19 juli 2008. Aan de vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid die aan de ministeriële conferentie van juli 2008 deelnamen gaf de Vlaamse Regering de volgende richtlijnen mee:

- Vlaanderen steunt het geheel aan ontwikkelingsvriendelijke regelingen, die in de verschillende onderhandelingsluiken worden voorgesteld, en steunt het principe van de bijzondere en gedifferentieerde behandeling voor ontwikkelingslanden;
- Vlaanderen steunt het voorstel om de tarieflijnen voor milieugoederen te liberaliseren;
- Vlaanderen wenst dat de uitkomst van de onderhandelingen rekening houdt met de inspanningen van de Europese landbouwsector in het kader van de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), wenst een evenwichtig resultaat tussen de drie pijlers van de landbouwonderhandelingen: markttoegang, landbouwsteun en uitvoersteun, en is van mening dat de Europese Unie inzake landbouw meer dan voldoende inspanningen heeft geleverd. Bovendien moet dit onderhandelingsresultaat worden gevaloriseerd binnen het globale evenwicht in de context van de unieke onderneming;
- Vlaanderen is voorstander van een akkoord binnen de unieke onderneming over modaliteiten rond industriële goederen, dat leidt tot transparante, overzichtelijke én voorspelbare resultaten inzake markttoegang, en dat in mogelijkheden voorziet om niet-tarifaire belemmeringen aan te pakken;
- Vlaanderen wenst een succesvolle uitkomst van de dienstenonderhandeling,
- Vlaanderen bevestigt dat het belang hecht aan het behalen van resultaten met betrekking tot de bescherming van intellectuele eigendomsrechten, de vereenvoudiging van het handelsverkeer en het behoud van rechtszekere en effectieve handelsdefensieve instrumenten als verdediging tegen oneerlijke handelspraktijken zoals dumping.

De gesprekken tussen de WTO-leden sprongen in extremis af omwille van onenigheid tussen de VS, India en China over bepaalde landbouw dossiers. In de daaropvolgende maanden ontwikkelde zich de nodige diplomatieke activiteit tussen de protagonisten van de mislukte juliconferentie. Dit leidde ertoe dat vanaf september de technische gesprekken opnieuw mogelijk werden. Pascal Lamy blijft hoopvol dat een akkoord binnen afzienbare tijd mogelijk is. Volgens hem zullen de onderhandelingen tegen eind 2008 wellicht niet zijn afgerond, maar een akkoord in de loop van 2009 zou wel tot de mogelijkheden behoren, zij het dat een dergelijk akkoord niet zonder moeite zal kunnen worden bekomen.

De algemene teneur onder de commentatoren is echter pessimistisch. Met de Amerikaanse presidentsverkiezingen in het vooruitzicht, en parlementsverkiezingen in India, Brazilië en de EU gepland in het voorjaar van 2009, zit het er naar uit dat de kans op een succesvolle sluiting van een WTO-akkoord tegen de jaarwende vervlogen is. Wellicht zal de Doharonde voor geruime tijd in de koelkast komen te staan. Een succesvolle afronding in 2010 ligt dan binnen de mogelijkheden. In dat geval zou de sluiting van het akkoord mogelijk onder Belgisch EU-voorzitterschap kunnen plaatsvinden. Binnen het Gemeenschappelijke Handelsbeleid kan men verwachten dat in het komende jaar de focus van de multilaterale naar de bilaterale en sectorale onderhandelingen zal verschuiven.

2.2. Mensenrechten

In augustus 2008 werd een coördinator aangeworven op afdeling beleid – internationaal Vlaanderen voor mensenrechtendossiers. Deze beleidsmedewerker zal de voor Vlaanderen relevante mensenrechtendossiers op structurele wijze inhoudelijk en procedureel opvolgen en zal instaan voor, onder meer, de coördinatie en voorbereiding van bezoeken en rapporteringen. Door dit initiatief wordt de mensenrechtencomponent binnen het departement internationaal Vlaanderen versterkt.

3. BILATERAAL BELEID

3.1. Vlaanderen en zijn buurlanden

Stand van zaken 2008

Benelux

Op 12 december 2006 nam de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB) de principiële beslissing om de Beneluxsamenwerking voort te zetten bij middel van een protocol dat de verdragen zou wijzigen. Een zogenaamde sneuveltekst, een ‘non paper’, werd eind mei 2007 voorgelegd aan de Beneluxpartners om de internationale onderhandelingen te starten.

Op 18 juni 2007 gaf de federale Minister van Buitenlandse Zaken, als voorzitter van het Comité van Ministers, vergezeld van zijn Luxemburgse en Nederlandse collega's, het startschot voor de onderhandelingen over de actualisering van de Beneluxsamenwerking. Dit gebeurde met een verklaring van de regeringen van de drie landen.

Op 21 september 2007 had de Vlaamse Regering de Vlaamse inhoudelijke uitgangspunten in deze verdragsonderhandelingen éénduidig gedefinieerd. Het waren de volgende:

- de bevoegdheden van de Benelux moeten in functie van de actualiteit op een flexibele manier kunnen worden ingevuld
- de machtigingsclausule tot versterkte samenwerking t.o.v. de Europese Unie moet worden gevrijwaard, wat betekent dat de Benelux gemachtigd moet zijn om steeds en overal sterker samen te werken dan op de EU.
- de deelname van Vlaanderen aan de Benelux op alle niveaus van besluitvorming moet verzekerd zijn
- de Beneluxorganisatie moet eenvoudiger en dynamischer.

Op 1 januari 2008 nam Nederland de voorzitterschapsfakkel over van Luxemburg. Op 16 mei 2008 kwamen de delegaties tot overeenstemming over de tekst van het kaderverdrag, een verdragsmatige verklaring en een protocol inzake de voorrechten en immuniteiten van de Benelux Unie. De Benelux wordt voortaan een ‘Unie’ in plaats van een ‘Economische Unie’, omdat het kaderverdrag niet enkel focust op de economische integratie, maar ook op duurzaamheid en veiligheid. Begin juni 2008 kwamen de delegaties schriftelijk tot een akkoord over het eerste werkprogramma met de doelstellingen van de Benelux Unie voor de periode 2009-12 en hiermee werden de onderhandelingen afgesloten. De Vlaamse Regering keurde de overeengekomen teksten goed en machtigde de minister-president om ze namens Vlaanderen mee te ondertekenen. Op 17 juni 2008 werden het kaderverdrag, de verklaring en het protocol plichtig door de vertegenwoordigers van de regeringen in de Benelux ondertekend, onder wie de Vlaamse Minister-President.

Kort voor de ondertekening van het nieuwe verdrag tot oprichting van de Benelux Unie op 17 juni 2008, zijn de intrafederale onderhandelingen gestart over het sluiten van een specifiek samenwerkingsakkoord met betrekking tot de vertegenwoordiging van België in de Benelux Unie. In uitvoering van het standpunt van de Vlaamse Regering, vroegen de Vlaamse vertegenwoordigers immers naar het starten van de intrafederale onderhandelingen over een specifiek samenwerkingsakkoord voor Benelux dat de volledige en vlotte toepassing van het nieuwe verdrag volgens de Belgische staatstructuur zou verzekeren. Het akkoord zou namelijk het gewijzigde basisverdrag aanvullen met betrekking tot de vertegenwoordiging en de werkwijze van de Belgische federatie in en voor de Benelux. Het sluiten van dit akkoord is een voorafgaande voorwaarde voor het indienen bij het Vlaamse Parlement van het ontwerp van decreet tot instemming met het nieuwe Verdrag.

Elke sessie van de drie onderhandelingsdelegaties werd voorafgegaan door een intrafederaal overleg met Vlaamse vertegenwoordigers. Over de onderhandelingsessies werd door het Nederlandse voorzitterscl

een verslag bezorgd; telkens bezorgde de Vlaamse vertegenwoordigers in de Belgische delegatie een verslag. Dergelijke aanpak liet een toetsing toe van het toenmalige ontwerp van kaderverdrag aan het standpunt van de Regering.

Vooruitblik 2009

In het voorjaar 2009 zal aangevangen worden met voorbereidingen die moeten leiden tot de ondertekening van dit samenwerkingsakkoord en tot de behandeling van het ontwerp van instemmingdecreet in het Vlaams Parlement.

Nederland

Stand van zaken in 2008

In uitvoering van de strategienota Nederland werd in het najaar van 2006 een nulmeting opgeleverd over de beeldvorming van Vlaanderen in Nederland. De resultaten van dit onderzoek werden in mei 2007 voorgesteld aan de pers. Op basis van deze nulmeting, worden dit jaar nog een aantal acties voorbereid. Zo wordt er bijvoorbeeld een journalistenuitwisseling op gezet tussen Vlaanderen en Nederland. De coördinatie aan Vlaamse kant gebeurt door de Vlaamse Vereniging van Journalisten..

Op 18 januari 2008 werd een tussentijds rapport met betrekking tot de uitvoering van de strategienota Nederland aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Het overleg tussen de Vlaamse en de Nederlandse ambtenaren heeft evenwel nog niet plaatsgevonden. Met de Nederlandse collega's wordt bekeken of een dergelijk overleg er zou kunnen komen naar aanleiding van de eventuele gezamenlijke evaluatie van de strategienota aan het einde van de legislatuur.

Getet op het prioritaire karakter van de relaties met Nederland, zet de verdere ontwikkeling van de Vlaams-Nederlandse samenwerking zich verder door op verschillende terreinen (onder meer inzake cultuur, taal, onderwijs, wetenschappen, werkgelegenheid, landbouw, infrastructuur, milieu).

De Vlaamse Regering besliste op 18 juli tot ratificatie van de Scheldeverdragen met Nederland over te gaan. De vier Scheldeverdragen⁵, ondertekend op 21 december 2005, werden op 8 juli ook door het Nederlandse parlement goedgekeurd. Vlaanderen en Nederland hebben elkaar op 28 augustus via diplomatieke nota's of brieven tussen de Vlaamse Minister-President en de ambassadeur van Nederland schriftelijk meegedeeld dat aan de grondwettelijke vereisten is voldaan, waardoor de verdragen in werking zijn getreden.

Vooruitblik 2009

Ik zal actief vorm geven aan de samenwerking met de Nederlandse overheid. In de loop van het jaar zal een evaluatie gemaakt worden van de strategienota Nederland, die in oktober 2005 goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering. Met Nederland wordt nagegaan of deze evaluatie gezamenlijk aangepakt kan worden.

Vlaanderen zal verder nauw overleg voeren met Nederland over een reeks bilaterale dossiers, zoals de uitvoering van de Scheldeverdragen, het kanaal Gent-Terneuzen, de IJzeren Rijn enz. In januari 2009 organiseert de Commissie cultureel verdrag Vlaanderen-Nederland een grote conferentie, die tot doel heeft bij het veld te peilen naar de belangrijke thema's voor samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland voor de nabije toekomst.

⁵ Het verdrag voor de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010; het verdrag inzake de samenwerking op het gebied van beleid en beheer in het Schelde-estuarium; het verdrag inzake het gemeenschappelijk nautisch beheer en het verdrag inzake de ontkoppeling van de loodsgelden.

Vlaanderen en Nederland willen in 2009 verder werk maken van culturele samenwerking in het buitenland. Na het grote succes van het Vlaams-Nederlandse LOW-festival in Boedapest willen Vlaanderen en Nederland op de ingeslagen weg verder gaan en een samenwerkingsproject opstarten in Zuid-Afrika. De Vlaamse en Nederlandse diplomaten ter plaatse krijgen de opdracht de mogelijkheden ter zake na te gaan. Op de begroting werd een budget van 250.000 euro ingeschreven. Na de opstart van het Vlaams Huis in New York zal ook daar worden bekeken in welke mate zaken samen met de Nederlandse partners opgezet kunnen worden.

De gemengde commissie Vlaanderen-Nederland ter uitvoering van het verdrag van 17 januari 1995 zal in 2009 een dotatie krijgen van 281.000 euro.

Frankrijk

Stand van zaken 2008

In het najaar van 2007 werd de eerste aanzet gegeven voor de uitwerking van een globale strategienota Frankrijk, waarin de strategie ten aanzien van Noord-Frankrijk zou worden geïntegreerd. Inmiddels werd deze strategienota op 15 februari 2008 goedgekeurd door de Vlaamse regering en gepubliceerd. Zij werd verspreid onder diverse organisaties, verenigingen en particulieren.

In deze strategienota bekleedt de samenwerking met Noord-Frankrijk een prominente plaats – de strategienota Noord-Frankrijk uit 2006 werd in de nieuwe nota geïntegreerd en geactualiseerd – en is zelfs één van de vier strategische doelstellingen aan deze samenwerking gewijd.

De Vlaamse Regering stemde in met de deelname van Vlaanderen aan de Eurometropool op 18 januari 2008. Deze werd op 28 januari 2008 officieel opgericht in Kortrijk. Het is statutair een Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS) en groepeert alle bevoegde autoriteiten van het Frans-Belgische metropoolgebied. Vlaanderen betaalde een bijdrage van 70.708,56 euro voor de werking van de Eurometropool in 2008

Vooruitblik 2009

In 2009 zal op ambtelijk niveau ook een vaste gemengde commissie Vlaanderen – Frankrijk ter uitvoering van het bilateraal samenwerkingsakkoord inzake cultuur, taal, onderwijs en wetenschappen (ondertekend op 28 september 2000) plaatsvinden in Parijs.

Vlaanderen zal via haar vertegenwoordigers in de Algemene vergadering en het Bureau van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai er mee voor zorgen dat de Eurometropool volledig operationeel wordt in 2009 en dat het eerste werkprogramma, waarin de prioritaire Vlaamse actiepunten (o.m. in verband met ruimtelijke planning, transport en mobiliteit (o.a. slimme kilometerheffingdossier), leefmilieu, gezondheidszorg en onderwijs) bijzondere aandacht genieten, wordt uitgevoerd. De strategienota Frankrijk geldt daarbij als leidraad.

Daarnaast zal Vlaanderen met de lokale West-Vlaamse en de Noord-Franse partners mee onderhandelen over de oprichting van een nieuwe Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS) tussen Dunkerque/Opaalkust in Noord-Frankrijk en de Westhoek/Vlaamse kust. Het is de bedoeling een tweede Eurodistrict in het grensgebied tussen Vlaanderen en Frankrijk op te richten om ook met dit gedeelte van het gebied de samenwerking te stroomlijnen en te versterken, en complementair te werken met de reeds bestaande Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai.

Er zal een nieuw samenwerkingsprogramma 2009-2012 worden afgesloten en ten uitvoer worden gelegd.

Duitsland

Stand van zaken 2008

De strategienota Duitsland die in 2006 goedgekeurd werd, wordt in de loop van 2008 geëvalueerd. Er zal worden bekeken in welke mate vanuit de Vlaamse administratie werd ingespeeld op het actieprogramma dat in het kader van de strategische doelstellingen werd afgesproken.

Op 27 en 28 november 2008 zal in Brussel een colloquium plaats vinden over de demografische ontwikkeling in beide deelstaten en hun gevolgen op het vlak van welzijn, familie, integratie van buitenlanders en de arbeidsmarkt. Diverse Vlaamse beleidsdomeinen zijn bij deze activiteit betrokken. De coördinatie gebeurt vanuit het Departement internationaal Vlaanderen

De Vlaamse regering overweegt om in het komende werkjaar een bezoek te brengen aan Nordrhein-Westfalen. Dit zou dan het tegenbezoek worden voor het bezoek dat de regering van Nordrhein-Westfalen op 15 mei 2007 bracht aan Vlaanderen. Minister-president Kris Peeters had op 27 mei 2008 een gesprek met Minister-president Rüttgers van Nordrhein-Westfalen ter gelegenheid van de officiële inhuldiging van de nieuwe kantoren van Nordrhein-Westfalen in Brussel.

In het kader van het Vlaamse voorzitterschap waren er een reeks ambtelijke en politieke contacten met vertegenwoordigers van Duitse Länder. De Duitse Länder, niet in het minst Nordrhein-Westfalen en Beieren, spelen immers een traditioneel een actieve rol in REGLEG, het netwerk van regio's met wetgevende bevoegdheden in de Europese Unie.

De Vlaamse vertegenwoordiger volgt samen met de kanselarij in Düsseldorf (Nordrhein-Westfalen) het sleuteldossier IJzeren Rijn op, dat door de federale overheid wordt beheerd.

Vooruitblik 2009

Ik zal erop toezien dat de strategienota actief wordt opgevolgd, rekening houdend met de aanbevelingen van de evaluatie-oefening, en zal daartoe ook de nodige contacten onderhouden met mijn collega's van de Vlaamse Regering.

Ik zal – in samenwerking met de betrokken departementen - onderzoeken welke samenwerkingsverbanden in het kader van Ruhr 2010 - European Capital of Culture - mogelijk zijn.

Groothertogdom Luxemburg

Vlaanderen houdt zich ter beschikking voor de organisatie van een Vaste Gemengde Commissie met Luxemburg, ter uitvoering van het verdrag inzake algemene samenwerking. Vanuit Luxemburg werd verzekerd dat eind 2008 of begin 2009 deze bijeenkomst kan plaatsvinden.

Verenigd Koninkrijk

Stand van zaken 2008

Mijn diensten zijn, in nauw overleg met mijn kabinet en de vakdepartementen, begonnen met de uitwerking van een strategienota voor onze samenwerking met het Verenigd Koninkrijk. Deze oefening

zal dit jaar worden afgerond. Deze strategienota wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Ik volg ook met aandacht de verdere evoluties in het devolutieproces in het Verenigd Koninkrijk op met bijzondere belangstelling voor de acties van de Schotse regering om de Schotse autonomie te vergroten, zoals de “National Conversation”.

Op 23 april 2008 had ik in Brussel een onderhoud met de Schotse ‘First Minister’, Alex Salmond, waarbij o.m. actuele en mogelijke toekomstige acties voor meer Schotse autonomie van de Schotse SNP-regering werden besproken. Ook de samenwerking tussen Vlaanderen en Schotland in het kader van REGLEG kwam aan bod. De Britse “devolved regions” in het algemeen zijn bondgenoten voor de versterking van de rol van de regio’s met wetgevende bevoegdheden in de Europese Unie.

Op 7 oktober 2008 heb ik in mijn hoedanigheid als Minister-President een werkbezoek aan Londen gebracht. Op het programma stond, onder meer, een ontbijtvergadering met de Vlaamse vertegenwoordiger en Vlamingen die werkzaam zijn in de financiële sector in Londen en een bezoek aan de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling.

Vooruitblik 2009

Ik zal erop toezien dat de strategienota actief wordt opgevolgd en zal daartoe ook de nodige contacten onderhouden met mijn collega’s van de Vlaamse Regering.

Ik zal met aandacht de verdere evoluties in het devolutieproces in het Verenigd Koninkrijk blijven opvolgen met bijzondere belangstelling voor de acties van de Schotse regering om de Schotse autonomie te vergroten.

Ik zal onderzoeken hoe de contacten met Wales en Noord-Ierland uitgebouwd kunnen worden.

3.2. Andere Europese partnerlanden en -regio’s

Spanje (en autonome gemeenschappen)

Stand van zaken 2008

De Vlaamse Regering besliste op 1 februari 2008 tot ondertekening van een samenwerkingsakkoord met de Catalaanse Regering. Het akkoord heeft betrekking op alle bevoegdheden van de Catalaanse vice-president Carod Rovira en de Vlaamse bevoegdheden buitenlands beleid, ontwikkelingssamenwerking, bestuurszaken, toerisme en media.

Op 8 en 9 juli 2008 werd te Brussel een vaste gemengde commissie gehouden, waarop een werkprogramma 2008-2009 werd gesloten ter uitvoering van het samenwerkingsakkoord.

Op 22 mei 2008 ontvingen zowel minister Geert Bourgeois als ikzelf de Baskische minister-president Ibarretxe, die een werkbezoek bracht aan Vlaanderen ter ondersteuning van een verdiepte samenwerking.

De samenwerking tussen Vlaanderen en Baskenland in REGLEG-verband en inzake Europese aangelegenheden werd besproken. Diverse mogelijkheden tot informatieuitwisseling en samenwerking op het vlak van innovatie, wetenschap en opleiding werden aangekaart.

De Vlaamse Regering besliste in juli 2007 tot de opening van een Vlaamse vertegenwoordiging in Madrid. Voor deze nieuwe vertegenwoordiging werd voor 2008 een bedrag van 100.000 euro voorzien.⁶

Vooruitblik 2009

Ik zal erop toezien dat het samenwerkingsprogramma 2008-2010 ter uitvoering van het samenwerkingsakkoord Vlaanderen – *Catalonië* van 2008 actief wordt opgevolgd van Vlaamse zijde, en zal daartoe ook de nodige contacten onderhouden met onze Catalaanse partners.

De samenwerking met Baskenland zal eveneens verder versterkt worden, in nauw overleg met onze Baskische partners en in functie van de politieke ontwikkelingen in Baskenland.

Naar aanleiding van de opening van een Vlaamse vertegenwoordiging in Madrid, aangestuurd door een vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering, zullen de betrekkingen met Spanje en zijn autonome gemeenschappen onze bijzondere aandacht genieten in 2009. Samen met de vertegenwoordiger en het departement zullen wij bekijken hoe we hieraan een passende invulling kunnen geven de volgende jaren.

Er wordt 305.000 euro begroot voor de Vlaamse vertegenwoordiging in Madrid.

Nieuwe EU- lidstaten, kandidaatlanden en landen van de buitengordel

Stand van zaken 2008

Het Centraal- en Oost-Europabeleid werd voor het eerst opengesteld voor de landen van de Westelijke Balkan. Voor zowat elke staat van de Westelijke Balkan werden projecten goedgekeurd die door de Vlaamse overheid zullen worden gesubsidieerd. Zo werd de samenwerking tussen Vlaanderen en Centraal- en Oost-Europa uitgebreid met verschillende landen van de Westelijke Balkan, meer bepaald met Macedonië, Albanië, Bosnië-Herzegovina, Montenegro, Servië en Kosovo. Met de keuze voor de Westelijke Balkan wil ik de nieuwe potentiële kandidaat-EU-lidstaten ondersteunen en een goede basis leggen voor toekomstige contacten met Vlaanderen.

Omwille van de gewijzigde situatie in Centraal- en Oost-Europa na de toetreding van Roemenië en Bulgarije en de sterke interesse vanuit Vlaanderen voor de Westelijke Balkan werden in de pijlerstructuur van het Centraal- en Oost-Europabeleid een aantal verschuivingen en toevoegingen doorgevoerd. Roemenië en Bulgarije behoren voortaan tot de eerste pijler. Het budget werd hiervoor verhoogd tot 1.170.000 euro. Onder de tweede pijler kreeg Kroatië het gezelschap van meerdere landen uit de Westelijke Balkan. Voor Kroatië, waarmee Vlaanderen sinds dit jaar een samenwerkingsakkoord heeft, wordt een budget van 700.000 euro gereserveerd. Voor Macedonië is 250.000 euro beschikbaar en voor Albanië, Bosnië-Herzegovina, Montenegro, Servië en Kosovo 750.000 euro. Onder pijler III, goed voor 450.000 euro, blijft Oekraïne het enige partnerland.

In oktober werd de eerste Vaste Gemengde Commissie met Kroatië in Brussel gehouden om een samenwerkingsakkoord voor de volgende twee jaar te onderhandelen.

Verder werd met grote aandacht de ontwikkelingen rond het statuut van Kosovo gevolgd. Zo werd, naar aanleiding van de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo op 17 februari 2008, een missie naar Kosovo gezonden die moest bekijken op welke terreinen er samengewerkt kan worden tussen Vlaanderen en Kosovo.

Vooruitblik 2009

⁶ Zie ook infra: ‘internationale vertegenwoordiging’.

Nadat de samenwerking tussen Vlaanderen en Centraal- en Oost-Europa in 2008 al werd uitgebreid met verschillende landen van de Westelijke Balkan, wordt voor 2009 weer aangeknoopt met het “nieuwe burenbetrekking”. Op mijn begroting worden bijkomende middelen ingeschreven voor de ondersteuning van gezamenlijke projecten van het Vlaamse middenveld met organisaties in Moldavië. Met de keuze van dat land, naast Oekraïne dat als land van de buitengordel al geruime tijd kan genieten van samenwerkingsprojecten, wil ik de nieuwe buurlanden van de EU ondersteunen en een goede basis leggen voor toekomstige contacten met Vlaanderen.

De samenwerking met de nieuwe lidstaten blijft gehandhaafd met dezelfde middelen als in 2008. De samenwerking binnen de tweede pijler krijgt opnieuw een impuls: er blijft een belangrijk budget beschikbaar voor Kroatië, Macedonië en de rest van de Westelijke Balkan. Voor Kroatië wordt opnieuw een budget van 700.000 euro gereserveerd. Voor Macedonië is 250.000 euro beschikbaar en voor Albanië, Bosnië-Herzegovina, Montenegro, Servië en Kosovo 750.000 euro. Onder pijler III, goed voor 450.000 euro, zal ik voorstellen Moldavië als nieuw partnerland voor Vlaanderen op te nemen.

3.3. Prioritaire partners in de wereld

Zuid-Afrika

Stand van zaken 2008

In april 2007 werd te Brussel de derde vaste Gemengde Commissie gehouden tussen Vlaanderen en Zuid Afrika met betrekking tot de bilaterale samenwerking. Uit het nieuwe werkprogramma Vlaanderen / Zuid Afrika 2008 – 2010 kan geconcludeerd worden dat de bilaterale samenwerking meer en meer vaste vorm aanneemt.

In 2009 werken Vlaanderen en Zuid Afrika vijftien jaar samen. Dat die samenwerking vlot loopt bewijst ook het werkbezoek/seminarie overheidsmanagement in Pretoria, Durban en Kaapstad waaraan 20 Vlaamse leidende ambtenaren hebben deelgenomen in de periode 29 september – 3 oktober 2008. Het seminarie werd georganiseerd door het departement Bestuurszaken in samenwerking met het departement Internationaal Vlaanderen, het agentschap overheidspersoneel en het South African Management Development Institute (SAMDI) in Zuid Afrika.

Op multilateraal vlak werd de samenwerking met Zuid Afrika binnen de context van de IAO voortgezet.⁷

Vooruitblik 2009

Samen met Nederland en in overleg met het Departement CJSM, zal er in 2009 een gezamenlijk cultureel programma in Zuid Afrika worden opgezet met het geslaagde LOW-festival in Boedapest als inspiratie.

In het voorjaar organiseert het Steunpunt Buitenlandse Beleid, Toerisme en Recreatie – spoor Buitenlandse Beleid een colloquium over Zuid-Afrika. Aanleiding hiertoe is de in 2008 afgeronde studie over de geopolitieke rol van Zuid-Afrika in Zuidelijk Afrika.

Québec

Stand van zaken 2008

⁷ Zie infra: rubriek ‘ILO’.

In het kader van het samenwerkingsprogramma werd de evenementenreeks “*Gek op Quebec*” gerealiseerd (november 2007 tot eind maart 2008). Op het programma stonden diverse evenementen, die financieel mee werden ondersteund door het Departement internationaal Vlaanderen (een colloquium, culturele voorstellingen, een designtentoonstelling etc.). Daarnaast werd ook een project uitgewerkt omtrent modernisering van het overheidsbestuur (o.m. een vergelijkende studie op het vlak van bestuurszaken).

Op 23 augustus 2008 was het Brussels Summer Festival aan de 400ste verjaardag van Québec gewijd. Verschillende artiesten uit Québec gaven die avond een groot gratis concert.

In het najaar van 2008 zal een ambtelijke vaste Gemengde commissie een werkprogramma uitwerken waarin de samenwerkingsprojecten in diverse bevoegdheidsdomeinen voor de komende jaren worden onderhandeld.

Vooruitblik 2009

Dit werkingsjaar zal in het teken staan van de uitvoering van het nieuwe samenwerkingsprogramma (dat in november 2008 wordt uitgewerkt). Aangezien het thema cultuur minder aandacht zal krijgen, worden nieuwe samenwerkingsdomeinen geëxploreerd. Hierbij wordt in het bijzonder gedacht aan ‘publieksdiplomatie’, een domein dat in Québec goed is uitgebouwd en waar het tot een uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden kan komen.

Verenigde Staten

Stand van zaken 2008

Het Vlaams Huis in New York zal zijn werking in het najaar van 2008 starten. Het afgelopen jaar stond in het teken van intense voorbereidingen met het oog op de opening ervan begin 2009. Op 1 september 2008 is een directeur in functie getreden. Hij zal in het najaar van 2008 een meerjarenovereenkomst uitwerken met de Vlaamse Overheid en aanvangen met de voorbereidingen voor de officiële opening van het huis. Eind 2008 zal hij de Raad van Bestuur een actieplan bezorgen met mogelijke evenementen voorzien voor 2009.

Het Vlaams Huis zal de vertegenwoordigers van Toerisme Vlaanderen en van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen in New York onder één dak brengen en een actief promotiebeleid voor Vlaanderen voeren. Enerzijds zal het huis dienst doen als uithangbord van Vlaanderen voor de New Yorkse economische, culturele, wetenschappelijke en toeristische sector. Anderzijds zal het voor Vlamingen een venster bieden op New York. Het zal fungeren als uitvalsbasis en ontmoetingscentrum voor Vlaamse organisaties, instellingen of federaties die activiteiten ontplooien in New York.

Het werkingsgebied van het Vlaams Huis situeert zich in de volgende domeinen :

- *toerisme*: het promoten van Vlaanderen in New York en Noord-Amerika met het oog op het bevorderen van het vrijetijds- en zakentoeisme naar Vlaanderen;
- *Internationaal ondernemen*: het ondersteunen van Vlaamse bedrijven die activiteiten ontplooien in het noordoosten van de Verenigde Staten en Amerikaanse bedrijven die in Vlaanderen wensen te investeren;
- *Wetenschap en innovatie*: het positioneren van Vlaanderen als wetenschappelijke en innovatie“hotspot” en het faciliteren van contacten tussen wetenschappelijke en innovatieve actoren in Vlaanderen en in de Verenigde Staten;
- *Cultuur*: het faciliteren van contacten tussen Vlaamse cultuuractoren en de cultuurmarkt van New York en zichtbaarheid geven aan de Vlaamse cultuurscène om zo kansen te bieden aan Vlaamse kunstuitingen en kunstenaars;

- *Public relations*: het vergroten van de zichtbaarheid van Vlaanderen in New York en het uitbouwen van Flanders House als referentiepunt voor Vlaamse activiteiten in New York.

Vooruitblik 2009

In februari/maart 2009 zal er een nieuwe ‘Flanders Port Area’ zending naar New York en Montreal plaats vinden. Tijdens deze driedaagse zending zal het Flanders House officieel geopend worden

Flanders House zal een toelage van 1 000.000 euro ontvangen in 2009.

Chili

Stand van zaken 2008

Er vond een officieel werkbezoek aan Chili plaats einde november 2007. Er werd een hele dag ingeruimd voor een kennismaking met de Mapuche-gemeenschappen in d’Auracania-regio (9de Regio). Als verdere uitloper van dit werkbezoek bracht een kleine Vlaamse delegatie een verkenningsbezoek aan de 9de Regio in maart 2008 om potentiële projecten te identificeren. Deze opdracht is tot een goed einde gebracht en twee projecten voor lokale, rurale ontwikkeling met toeristische inslag, in samenwerking met de Mapuche-gemeenschappen en de lokale autoriteiten, zullen nog in 2008 goedgekeurd worden. Er werd ook beslist een project rond sociale dialoog met alle inheemse gemeenschappen en lokale autoriteiten in de 9de Regio financieel te ondersteunen.

Tijdens dit werkbezoek aan Chili vond een lang onderhoud met de Chileense presidente Michelle Bachelet in het presidentieel paleis “La Moneda” plaats. Er heeft ook een ontmoeting plaats gevonden met de minister van economie, de vice-ministers van buitenlandse zaken en planning en oud-president Don Patricio Aylwin.

Vooruitblik 2009

De projecten gericht naar de inheemse volkeren in de Araucani-regio (9de Regio) zullen van start gaan.

In 2010 organiseert de havenstad Valparaiso de derde editie van het Universeel Forum der Culturen. Een groot aantal van de initiatieven van Vlaanderen in Chili (het project CAZALAC, een project in samenwerking met UNESCO in het kader van de strijd tegen woestijnvorming, alle ontplooide initiatieven inzake inheemse volkeren enz.) kunnen op dit forum aan een breed publiek voorgesteld worden. In 2009 zal gestart worden met de voorbereiding voor de Vlaamse deelname aan dit belangrijke universele forum en onderzoeken hoe we de Vlaams-Chileense samenwerking op dat forum het best voor de schijnwerpers kunnen brengen. De opgedane ervaring met het 2de Universeel Forum der Culturen in Monterrey zal ons daar flink bij helpen.

In 2010 viert Chili haar 200 jaar onafhankelijkheid. Vlaanderen zal onderzoeken welke bijdrage ze kan leveren.

Suriname

Stand van zaken in 2008

De Vlaamse regering heeft aan UNESCO voorgesteld om uit het algemeen Vlaams UNESCO-Trustfonds een project te financieren dat bijdraagt tot de restauratie van de historische binnenstad van Paramaribo. Dit project loopt sinds begin 2008 (cfr. multilateraal luik).

De beslissing werd genomen om in 2008 financiering uit te trekken om de bilaterale samenwerking met Suriname op een goed spoor te zetten en de Vlaams-Surinaamse samenwerking zichtbaar te maken voor de buitenwereld. Er werden twee projecten geïdentificeerd waarbij de Surinaamse autoriteiten nauw betrokken zijn. Het eerste project behelst de verbetering van de onderwijscondities in het Surinaamse binnenland. Het tweede project pakt de ruimtelijke ordening van de Surinaamse hoofdstad Paramaribo aan.

Vooruitblik 2009

De goedgekeurde bilaterale projecten zullen vanaf begin 2009 ten uitvoer gebracht worden.

Mexico

Stand van zaken 2008

Vlaanderen was aanwezig op het tweede Universeel Forum der Culturen dat in september-december 2007 in de Mexicaanse stad Monterrey plaatsvond. Vlaanderen organiseerde in Monterrey een colloquium rond federalisme. Ook het Centrum Mexicaanse Studiën was er aanwezig, net als het Prentenkabinet Plantin Moretus museum. Dat gaf er een workshop over de Plantinuitgaven in Latijns-Amerika. Professor Patricia Morales (leerstool Mensenrechten KU Leuven) organiseerde tussen september en december tien videoconferenties, waarvan twee in Mexico zelf, over de vier voornaamste thema's van het Forum der Culturen, namelijk "diversiteit", "vrede", "duurzaamheid" en "kennis".

Midden-Oosten

Stand van zaken 2008

De politieke situatie in de Palestijnse Gebieden heeft ertoe geleid dat er het afgelopen jaar nog geen onderhandelingen met de Palestijnse Autoriteit werden gestart. Samenvattend blijft mijn beleid ten aanzien van de situatie in het Midden-Oosten in overeenstemming met de beslissing van de Vlaamse Regering van 30 september 2005.

Vooruitblik 2009

Omwille van de politieke situatie worden voorlopig geen verdere acties gepland. Wanneer de politieke toestand het toelaat, zal uitvoering worden gegeven aan de beslissing van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 en kunnen onderhandelingen voor een overeenkomst met de Palestijnse Autoriteit worden opgestart.

China

Stand van zaken 2008

Er werd uitvoering gegeven aan de afgesproken samenwerkingsprojecten in het kader van het werkprogramma 2006-2010 op vlak van onderwijs, cultuur, jeugd, wetenschap en technologie, media en film. Aangezien China in 2008 vooral gefocust was op de Olympische Spelen was er weinig respons vanuit Chinese zijde voor realisatie van bilaterale projecten in 2008.

Vooruitblik 2009

Er zullen nieuwe contacten worden gelegd met de Chinese ambassade om een nieuwe impuls te geven aan de uitvoering van de afgesproken projecten.

Japan

Stand van zaken 2008

Ook in 2008 stonden diverse culturele projecten op de agenda, die werden georganiseerd en uitgewerkt door het Flanders Center in Osaka. De website werd volledig vernieuwd en biedt een goed overzicht van het ruime culturele aanbod.

In mijn hoedanigheid als Minister-President nam ik van 28 september tot 4 oktober deel aan de Flanders Port Area zending naar Japan. Ik had er contacten met vertegenwoordigers van de havens, de academische, culturele en maatschappelijke sector. Het Flanders Port Area concept beoogt de vier Vlaamse havens (Antwerpen, Gent, Oostende, Zeebrugge) in het buitenland te promoten als één grote havenregio met al zijn troeven: een ideale ligging, meer dan 700 distributiecentra, grote containeractiviteiten, aanwezigheid van auto-industrie, logistiek enz.

Vooruitblik 2009

De huidige meerjarenovereenkomst met het Flanders Center in Osaka gaat in 2009 haar laatste volledige jaar in. Er wordt opnieuw 640.000 euro begroot. Het Centrum zal in 2009 ook verder investeren in zijn werking in Tokio en daar op termijn een full-time personeelslid tewerkstellen.

De meerjarenovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en het Flanders Center in Osaka zal in 2009 geëvalueerd worden. Nu er ook in New York een Flanders House komt, is het de bedoeling is om éénvormigheid na te streven tussen deze twee door de Vlaamse overheid betoelaagde buitenlandse VZW's.

4. INSTRUMENTEN VAN HET VLAAMS BUITENLANDS BELEID

4.1. Internationale vertegenwoordiging

Stand van zaken 2008

Op 19 juli 2007 nam de Vlaamse Regering de beslissing om een bijkomende vertegenwoordiging van de Vlaamse Regering te openen in Madrid. Sinds 1 september 2008 is een vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering actief in de nieuwe vertegenwoordiging van Madrid. Voor deze nieuwe vertegenwoordiging werd een bedrag van 100.000 euro begroot.

Het Vlaams Huis in New York zal zijn werking in het najaar van 2008 starten. Het afgelopen jaar stond in het teken van intense voorbereidingen met het oog op de opening ervan begin 2009.⁸

Voortaan veranderen de vertegenwoordigers van de Vlaamse regering in het buitenland om de vijf jaar van standplaats. De eerste rotatie heeft in 2008 plaatsgevonden. Alle vertegenwoordigers bevinden zich sinds uiterlijk 1 september 2008 op hun nieuwe post. Bij deze eerste rotatie bleef de Vlaamse vertegenwoordiger in Warschau op post, gezien zijn recente aanstelling; in Madrid was er nog geen vertegenwoordiger.

Vlaanderen ambieert een nieuw samenwerkingsakkoord met de federale overheid met betrekking tot de deelstaatvertegenwoordigers in het buitenland. Dit nieuwe akkoord moet de basis vormen voor een verbetering van het overleg, de informatiedoorstroming en meer loyaliteit in de samenwerking tussen federale posthoofden en de deelstaatvertegenwoordigers.

In een door de ICBB opgerichte werkgroep werden twee samenwerkingsakkoorden geëvalueerd en werd bekeken op welke punten deze moeten worden aangepast. Het gaat om het samenwerkingsakkoord van 1994 tussen de federale overheid, Vlaanderen, Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot “de gewestelijke economische en handelsattachés en de modaliteiten op het vlak van de handelspromotie” en het samenwerkingsakkoord van 1995 tussen de federale overheid en de Gemeenschappen en Gewesten met betrekking tot “het statuut van de vertegenwoordigers van de Gemeenschappen en Gewesten in de diplomatieke en consulaire posten”.

Tijdens de eerste 6 maanden van 2008 lagen de onderhandelingen over het samenwerkingsakkoord met betrekking tot de deelstaatvertegenwoordigers volledig stil. Dit bij gebrek aan een initiatief van de federale overheid om de draad van de onderhandelingen opnieuw op te nemen na de lange federale formatiecrisis. Op mijn vraag werd dit punt geagendeerd op de ICBB-vergadering van 9 juli.

Op 9 juli 2008 boog de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) zich over de openstaande punten. Tijdens deze vergadering werd een akkoord bereikt over de titulatuurkwestie. Samengevat bestaat dit akkoord erin dat de in 1994-1995 voorziene titulatuur ("attaché") een upgrading krijgt voor de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering tot "Raad", waarbij de deelstaatvertegenwoordigers op hetzelfde protocollaire niveau zullen behandeld worden als de eerste federale diplomatieke medewerker van het posthoofd.

Ook de Vlaamse Economische Vertegenwoordigers kunnen voortaan gebruik maken van de titel “Raad” met vermelding van de specifieke bevoegdheden die zij uitoefenen (handel, investeringen, en/of technologie).

⁸ Cfr. Supra, rubriek ‘Verenigde Staten’

Vooruitblik 2009

Naar verwachting zullen de onderhandelingen over een nieuw samenwerkingsakkoord met de federale overheid over de deelstaatvertegenwoordigers in het buitenland in 2008 kunnen worden afgerond. Ik zal alleszins nauwgezet toezien op het verdere verloop van de onderhandelingen. In 2009 zullen deze in de praktijk worden gebracht en het nieuwe richtsnoer vormen voor een loyale samenwerking tussen de Vlaamse vertegenwoordigers en de federale diplomaten.

Er zal een bedrag van 305.000 euro beschikbaar zijn voor de Vlaamse vertegenwoordiging in Madrid.

In februari/maart 2009 zal er een nieuwe Flanders Port Area zending naar New York en Montreal plaats vinden. Tijdens deze driedaagse zending zal het Flanders House officieel geopend worden. Flanders House zal een toelage van 1 000.000 euro ontvangen in 2009 onder voorbehoud van goedkeuring door de Vlaamse regering.

4.2. Vredesbevorderende initiatieven

Stand van zaken 2008

Ook het afgelopen jaar werden er middelen vrijgemaakt voor de ondersteuning van vredesbevorderende initiatieven. Met name werd 200.000 euro begroot. Op die manier kon Vlaanderen een duidelijk signaal sturen naar volkeren in (gewezen) conflictgebieden die vaak in moeilijke omstandigheden het maatschappelijke weefsel in brede zin moeten (her)opbouwen.

Één project werd goedgekeurd. Het gaat met name om het project “One message, on Two channels, to Two societies” voor de All for Peace Radio die zich zowel naar Joden als Palestijnen richt en dit voor een bedrag van 200.000 euro.

Vooruitblik 2009

De begroting 2009 voorziet een verdubbeling van het budget van 200.000 euro naar 450.000 euro. Dit zal ons toelaten meerdere projecten te ondersteunen in 2009.

4.3. Internationale communicatiestrategie

Stand van zaken in 2008

Afgelopen werkingsjaar stond in het teken van de verdere uitvoering van het communicatieplan dit dat het jaar voordien uitgewerkt werd om de nieuwe overkoepelende visuele merkidentiteit te implementeren. Er werd opnieuw sterk geïnvesteerd in de uitbreiding van het gamma communicatiedragers :

Ter voorbereiding van een nieuwe aanbesteding voor de volledige realisatie en distributie van Flanders Today - wekelijkse krant, e-zine en website - werd in het eerste semester van 2008, onder de vorm van een wedstrijd, gepeild naar de reacties bij de doelgroepen. De aankondiging voor het indienen van offertes voor Flanders Today werd op Europees niveau gepubliceerd en het nieuwe contract werd gegund in september.

Het dagelijks Engelstalige persoverzicht van Mediargus werd geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd.

De meertalige brochure (hand-out) over Vlaanderen en zijn troeven ‘Vlaanderen inspireert/intrigeert’ is sinds juli 2008 beschikbaar.

De structuur van de modulaire powerpoint-resentatie werd op punt gezet en voorzien van een geëigende inhoud en lay-out.

Conform de nieuwe layout van het logo werden eveneens enkele nieuwe advertentie-formats ontwikkeld teneinde publiciteit te kunnen plaatsen in een aantal specifieke uitgaven voor “expatriates”.

De anderstalige portaalsites zijn op 1 februari 2008 in een vernieuwde versie online geplaatst. Inhoudelijk zullen deze portaalsites in de loop van 2008 worden aangepast aan de vernieuwde kernboodschappen en worden aangevuld met allerlei voor de doelgroep relevante informatie. De departementale website kreeg een volledig nieuwe vormgeving en invulling op 1 maart 2008.

Vooruitblik 2009

In 2009 zal vooral aandacht worden geschonken aan de verdere invulling van de communicatiestrategie zoals die in 2007 is uitgewerkt. Dat betekent voor de twee prioritaire doelgroepen (buitenlandse correspondenten en ‘expats’ in Vlaanderen en Brussel) vooral de verdere optimalisering van het project Flanders Today: enerzijds de uitbouw van het distributienetwerk van de krant en het e-zine en anderzijds het verhogen van het bereik en de effectiviteit van de website mét inbegrip van het dagelijkse persoverzicht. Ook staan er opnieuw een aantal ontvangstprogramma’s voor buitenlandse journalisten op het programma.

Daarnaast zal de dienst Communicatie en Public Relations focussen op een maximale verspreiding van de brochure ‘Vlaanderen inspireert / Vlaanderen intrigeert’ en van de bijhorende powerpointpresentatie. De basisstatistieken over Vlaanderen, zoals deze jaarlijks worden aangemaakt door de Studiedienst van de Vlaamse Regering, zullen worden vertaald en in een meertalige brochure ter beschikking worden gesteld aan onze internationale contacten.

Ten slotte zal het werkingsjaar 2009 ook in het teken staan van de voorbereiding op het Belgische EU-voorzitterschap van 2010. Hiertoe wordt nauw samengewerkt met het departement DAR.

4.4. Strategische Adviesraad (SAR)

Stand van zaken 2008

Op 30 januari 2008 vond de installatievergadering van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen plaats in het Errerahuis. Inmiddels is de Raad gehuisvest in het Boudewijngebouw en telt zijn secretariaat 2 beleidsmedewerkers en één administratief deskundige. De Raad plant in de loop van het najaar de recruitersprocedure voor de secretaris af te ronden. De Raad is ondertussen (stand van zaken: eind augustus) zeven keer plenair bijengekomen en heeft 15 adviezen gepubliceerd, waaronder één initiatiefadvies.

Vooruitblik 2009

Van zodra de secretaris is gerecruteerd, stelt de Raad een werkprogramma op waarbij hij de nodige aandacht zal geven aan dossiers waarin de Raad zelf een initiatief tot advies kan nemen. Dit werkprogramma vormt de leidraad voor de activiteiten in 2009.

4.5. Steunpunt Buitenlands Beleid, Toerisme en Recreatie – spoor Buitenlands Beleid

Sinds begin 2007 wordt het Vlaams buitenlands beleid wetenschappelijk ondersteund door een specifiek steunpunt voor beleidsrelevant onderzoek. Met het Steunpunt Buitenlands Beleid, Toerisme en Recreatie (BBTR) werd een beheersovereenkomst met meerjarenplanning afgesloten. Deze ging in op 1 januari 2007 en verstrijkt op 31 december 2011.

Afgelopen jaar werd uitvoering gegeven aan het jaarplan 2008 van het steunpunt. Verschillende werkgroepen, die op informele basis opereren en waarin naast de onderzoekers experts uit de administratie zetelen, hebben concrete invulling gegeven aan de verschillende onderzoekslijnen :

- Culturele diversiteit en subsidiariteit
- Europese en mondiale verhoudingen
- Globalisering
- Ontwikkelingssamenwerking en mensenrechten

Op 7 mei 2008 heeft het publieksevenement plaats gevonden Een gerenommeerd gastspreker -Prof. Dr. Sari Nusseibeh, Rector van de Al-Quds University in Jeruzalem - stond het publiek te woord met een lezing rond een thema dat past binnen een onderzoeksdomein van het steunpunt, met name over de Palestijnse kwestie.

Er werden 7 onderzoeksrapporten opgeleverd. Naar aanleiding van de vergelijkende studie over publieksdiplomatie in Québec hebben mijn diensten op 18 september een seminarie georganiseerd om bij te dragen tot een debat over de mogelijkheden om publieksdiplomatie als onderdeel van het Vlaams buitenlands beleid (verder) te ontwikkelen.

Op 20 oktober heeft het tweede vijfjaarlijks congres plaats gevonden naar aanleiding van 15 jaar Vlaams buitenlands beleid. Dit evenement werd georganiseerd door het steunpunt in het Vlaams Parlement.

4.6. Herdenking 100 jaar Eerste Wereldoorlog

Op 11 november 2008, precies negentig jaar na het einde van de Eerste Wereldoorlog, worden de ambassadeurs van alle betrokken landen uit in de Westhoek uitgenodigd om de voorbereiding van 2014-2018 in overleg verder uit te werken. Het is mijn bedoeling om met zo veel mogelijk van die landen samenwerkingsakkoorden te sluiten over de herdenking van de Eerste Wereldoorlog in Vlaanderen en in hun land. Ik wil er zo voor zorgen dat Vlaanderen zich in heel de wereld positioneert als een centrale institutionele partner en dé humanitair-toeristische bestemming voor de herdenking van 100 jaar Groote Oorlog.” De overeenkomst met Nieuw-Zeeland (oktober 2007) was alleszins een eerste belangrijke stap in dit plan.

Het steunpunt Buitenlands Beleid, Toerisme en Recreatie – Buitenlands Beleid heeft in juli 2008 een onderzoeksrapport afgeleverd over de Eerste Wereldoorlog. Het was een vervolgonderzoek op het in november 2007 afgeronde vooronderzoek over de Eerste Wereldoorlog, dat in kaart heeft gebracht welke landen en legers betrokken zijn geweest in de militaire verrichtingen in de Westhoek.

4.7. Vlaanderen in Actie: internationalisering

Vlaanderen wil tegen 2020 bij de beste vijf regio's van Europa behoren. Vlaanderen in Actie (VIA) is het project van de Vlaamse Regering om deze doelstelling te realiseren. Eén van de uitdagingen van VIA is 'internationalisering'. De uitdaging bestaat erin Vlaanderen meer open te maken voor buitenlandse ondernemingen en werkkrachten, en meer bekendheid te verwerven in het buitenland.

Op 11 september 2008 vond het atelier 'Internationalisering' plaats in Brugge. Meer dan 250 deelnemers uit het bedrijfsleven en de overheid discussieerden er over de uitdaging om de Vlaamse mentaliteit en economie te internationaliseren. Het atelier heeft een reeks concrete doorbraakacties naar voren geschoven.

Twee belangrijke domeinen in het kader van VIA Internationaal zijn een meer internationale mentaliteit ingang laten vinden en de maatschappelijke positionering van Vlaanderen versterken.

Wat betreft concrete doorbraken inzake internationale mentaliteit werden meer internationale uitwisseling op alle niveaus in de samenleving, het stimuleren van talenkennis en gebruik van talen en het afbouwen van mentale en andere grenzen door banden met aangrenzende regio's te versterken, geïdentificeerd.

Wat betreft maatschappelijke positionering werd een dynamisch en proactief beleid en mediacommunicatie naar de internationale gemeenschap met het oog op een positieve imagozorg, defragmentatie en moderniteit in ons rijk cultureel aanbod en Vlaanderen als een maatschappelijk verantwoordelijke regio door een bijzondere inspanning voor ontwikkelingssamenwerking.

Acties 2009

Op 20 januari 2009 zal een forum in de Grenslandhallen in Hasselt georganiseerd worden. Op dit forum zullen de doorbraken van de vier ateliers in 2008 gepresenteerd worden. Ook de resultaten van de studie 'Vlaanderen vergeleken', die de prestaties van Vlaanderen vergelijkt met 15 benchmarkregio's, worden er bekendgemaakt.

De presentatie van de doorbraken 2020 en de ondertekening van het Pact voor Vlaanderen 2020 vormen het orgelpunt van het forum. Die twee projecten zullen samen het ViA-toekomstplan voor Vlaanderen vormen.

4.8. Gelijke Kansenbeleid

Wat het Gelijke Kansenbeleid betreft hanteert het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen de open coördinatiemethode.

5. MEER VLAMINGEN IN INTERNATIONALE INSTELLINGEN

5.1. Informatiedoorstroming en voorbereiding internationale wervingsexamens

Stand van zaken 2008

Willen we de aanwezigheid van Vlamingen in internationale instellingen verhogen, is het essentieel dat potentieel geïnteresseerden tijdig op de hoogte worden gebracht van nog niet ingevulde vacatures en algemene wervingsexamens van internationale organisaties. Ook vorming of algemene begeleiding van Vlaamse kandidaten is erg nuttig. Een structurele doorstroming van informatie over internationale wervingsexamens bestaat vooralsnog niet in Vlaanderen.

In 2008 werd daartoe een samenwerking opgestart tussen Vleva, de VVN en de Vlaamse universiteiten en hogescholen die tot doel heeft vacatures en stageplaatsen bij internationale organisaties en inschrijvingdeadlines voor internationale wervingsexamens systematisch door te spelen aan geïnteresseerde studenten. Bedoeling is één maal per academiejaar voor de laatstejaarsstudenten aan hogescholen en universiteiten een seminariale te organiseren over de verschillende aspecten van internationale wervingsexamens, solliciteren en werken bij Europese en internationale instellingen. Vanuit mijn bevoegdheid van Bestuurszaken werd in 2008 ook nagegaan of het systeem van internationale detacheringen van Vlaamse ambtenaren aangemoedigd kan worden via de centrale tenlasteneming van de loonkost van bij internationale en supranationale instellingen gedetacheerde personeelsleden.

5.2. Stagefinanciering, detacheringen, Junior Professional Officers

Stand van zaken 2008

Sinds 2001 financiert de Vlaamse Regering stages voor in Vlaanderen afgestudeerde jongeren bij multilaterale organisaties. In 2008 werd het stagefinancieringsprogramma verder gezet.

Op 22 september werden reeds 16 nieuwe contracten ondertekend met Vlaamse jongeren die stage zullen lopen bij internationale organisaties.

In de tweede helft van 2008 wordt ook de evaluatie van het financieringsprogramma opgestart, zodat deze afgerond kan worden in januari 2009.

Vooruitblik 2009

Begin 2009 wordt de evaluatie van het stagefinancieringsprogramma voor jongerenstages bij internationale organisaties afgerond. In functie van deze evaluatie zal het reglement aangepast worden.

5.3. Vlaamse promotoren Verenigde Naties (VN)

Stand van zaken 2008

Sinds 1994 kent de Vlaamse overheid jaarlijks een subsidie toe aan de Vereniging voor de Verenigde Naties (VVN) als tegemoetkoming in de kosten verbonden aan de werking van deze vereniging.

Naar jaarlijkse gewoonte heeft VVN in het voorjaar van 2008 reeds enkele stagelezingen georganiseerd waarin de nodige aandacht werd gegeven voor het stagefinancieringsprogramma van de Vlaamse overheid. In het najaar worden nog stagelezingen voorzien aan Vlaamse universiteiten en hogescholen.

Bovendien heeft VVN verschillende contactpersonen in de VN-familie aangesproken en eigen opzoekwerk verricht met het oog op het oplijsten van de Vlamingen die actief zijn in het systeem, en wordt nader opzoekingswerk gepland om deze lijsten uit te breiden.

De VVN ontving een subsidie van 100.000 euro.

Vooruitblik 2009

De VVN zal Vlaamse afgestudeerde jongeren informeren over de financiering van stages bij internationale organisaties. In overeenstemming met haar doelstelling om de beginselen van de Verenigde Naties te verspreiden en de bevolking bewust te maken van de noodzakelijkheid van internationale samenwerking, informeert de vereniging met haar periodieke publicatie Wereldbeeld het ruime publiek.

Naar analogie van voorgaande jaren zullen ook in 2009 vormingsseminaries voor Vlaamse ambtenaren, evenals stage- en lunchlezingen opgezet worden.

5.4. Vlamingen in de wereld (VIW)

Stand van zaken 2008

De Vlaamse overheid ging op 1 januari 2006 een samenwerkingsovereenkomst aan met de Stichting van Openbaar Nut “Vlamingen in de Wereld” (VIW). Deze Stichting staat in voor het opbouwen van een netwerk tussen Vlaanderen en uitgeweken Vlamingen en tussen de Vlamingen in het buitenland onderling. VIW werkt mee aan de verspreiding van het positieve imago van Vlaanderen.

Het proefproject waarbij vijf Vlaamse contactpunten werden opgericht in de voor Vlaanderen prioritaire landen (Suriname, Chili, Quebec, Marokko, Palestijnse Gebieden kreeg in 2008 een verlenging van een jaar en werd bijgevolg verder uitgevoerd .

VIW ontving einde van 2007 een subsidie van 256.000 euro.

Vooruitblik 2009

VIW zal een subsidie van 261.000 euro ontvangen.

Het bestaande samenwerkingsakkoord loopt tot eind 2009. In de overeenkomst is voorzien dat, indien er geen nieuwe overeenkomst is vóór 15 november 2009, de bestaande overeenkomst automatisch met één jaar verlengd wordt.

Kris PEETERS

minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Institutionele Hervormingen,
Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme,
Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid

Legende

CMS	Centrum Mexicaanse Studiën
Comité van Artikel 133	EU-Raadscomité voor het Europese handelsbeleid
DGE	Directoraat-generaal Europese Zaken
DEAB	Diensten van Algemeen Economisch Belang
ECRI	European Commission against Racism and Intolerance
EGTS	Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking
EU	Europese Unie
FIT	Flanders Investment and Trade
FOD	Federale Overheidsdienst
IAO	Internationale Arbeidsorganisatie
ICBB	Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid
ICP	Investment Compact Programme
IGC	Intergouvernementele Conferentie
IKW	Interkabinettenoverleg
KMMO	Kleine, middelgrote of micro ondernemingen
NEPAD	New Partnership for Africa's Development
NRSK	Nationaal Strategisch Referentiekader
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PV	Permanente Vertegenwoordiging
REGLEG	Conference of European regions with legislative power
RIA	Reguleringsimpactanalyse
SA EU	Samenwerkingsakkoord EU
SADC	Southern African Development Community
SERV	Sociaal-Economische Raad Vlaanderen
UNCERD	United Nations Committee on the Elimination of Racial Discrimination
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNIDO	United Nations Industrial Development Organization
VIA	Vlaanderen In Actie
VIDEO	Vlaams InterDepartementaal Europees Overleg
VIW	Vlamingen in de wereld
Vlaamse PV	Vlaamse vertegenwoordiging bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie
VLEVA	Vlaams-Europees Verbindingsagentschap
VN	Verenigde Naties
VUC	Vlaamse UNESCO-Commissie
VVN	Vereniging voor de Verenigde Naties
WEUH	Werkgroep EU-handelsbeleid
WTO	Wereldhandelsorganisatie

Bijlagen**BIJLAGE 1:****Moties en resoluties van het Vlaams Parlement**

**Voorstel van Resolutie van de heren Eloi Glorieux en Jan Roegiers, de dames Sabine Poleyn en Anne Marie Hoebeke, de heer Kurt De Loor en mevrouw Helga Stevens –
betreffende steun voor de geweldloze strijd van de Birmaanse bevolking 1324 (2007-2008) – Nr. 2
(aangenomen in plenaire vergadering, oktober 2007)**

1° er bij de Birmaanse autoriteiten op aan te dringen om onmiddellijk:

a) af te zien van de wrede onderdrukking van de geweldloze protesten en de universele mensenrechten te respecteren;

b) alle betrokken partijen uit te nodigen voor een fundamentele politieke dialoog en voor het vinden van een gezamenlijk kader voor een grondwet, op basis waarvan alle betrokken partijen gezamenlijk kunnen deelnemen aan een proces van overgang naar democratie en natievorming;

c) oppositieleidster en nobelprijswinnares Aung San Suu Kyi en alle andere politieke gevangenen in volledige vrijheid te stellen en hun fysieke integriteit en veiligheid te waarborgen;

2° er bij de belangrijkste handelspartners van Myanmar op aan te dringen om zo spoedig mogelijk hun invloed aan te wenden om te voorkomen dat het verzet van het volk tegen tientallen jaren ontbering en onderdrukking, net zoals in 1988 door de strijdkrachten gewelddadig wordt onderdrukt;

3° er bij de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Ban Ki-moon, voor te pleiten om in het kader van de Algemene Vergadering van de VN dringend overleg te voeren met de ministers van Buitenlandse Zaken van China, India, Singapore (als huidige ASEAN-voorzitteren Japan om een Internationale Conferentie

over Myanmar te organiseren, met het doel manieren te zoeken om de crisis in Myanmar op vreedzame wijze op te lossen;

4° de Europese Unie te verzoeken om actief pogingen te steunen om de leden van de VN Veiligheidsraad

ervan te overtuigen een bindende resolutie over Myanmar aan te nemen.

Ter uitvoering van deze resolutie werden volgende initiatieven genomen:

- Op 5 oktober 2007 werd een brief verzonden aan de ambassadeur van Birma te Brussel. Daarin werd de bezorgdheid van de Vlaamse Regering, de Vlaamse bevolking en van het Vlaamse Parlement uitgedrukt in verband met de negatieve gevolgen van het repressieve overheidsoptreden voor de Birmaanse burgerbevolking. Concreet werden de Birmaanse autoriteiten aangespoord de universele mensenrechten te respecteren en het repressieve overheidsoptreden te staken. Om een succesvolle transitie naar een democratische samenleving op te starten werden dezelfde autoriteiten bovendien gevraagd een fundamentele politieke dialoog met betrokkenheid van alle maatschappelijke krachten op te starten.
- Op 5 oktober 2007 werd een brief verzonden aan de secretaris-generaal van de Verenigde Naties. Daarin werd enerzijds de Vlaamse bezorgdheid uitgedrukt over de negatieve gevolgen van het repressieve, Birmaanse overheidsoptreden voor de lokale burgerbevolking. Er werd in dit verband expliciet verwezen naar de schending van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens door de lokale autoriteiten. Anderzijds werd de secretaris-generaal aangespoord een proces van nationale verzoening en democratisering op te starten om op die manier een duurzame, politieke oplossing voor het conflict te realiseren. Deze

brief werd bezorgd via de federale permanente vertegenwoordiging bij de Verenigde Naties in New York.

Er werden geen andere initiatieven genomen in uitvoering van de resolutie van het Vlaamse Parlement betreffende steun voor de geweldloze strijd van de Birmaanse bevolking.

**Voorstel van Resolutie van de heren Jan Roegiers, Kurt De Loor en Ludwig Caluwé, de dames Helga Stevens en Anne Marie Hoebeke en de heer Eloi Glorieux –
betreffende de opvangsituatie van gehandicapte en verlaten kinderen en jongeren
in Bulgarije 1508 (2007-2008) – Nr. 2 (aangenomen in plenaire vergadering, januari 2008)**

In het voorstel wordt de Vlaamse Regering gevraagd om:

1° bij de Bulgaarse overheid zijn grote bezorgdheid te uiten over de schrijnende wantoestanden in door haar gerunde verzorgingsinstellingen voor gehandicapte en verlaten kinderen;

In dit verband kan ik verwijzen naar de brief die nog in januari 2008 aan de ambassadeur van Bulgarije in Brussel gericht werd. Hierin werd aan de Bulgaarse overheden uitgebreide toelichting gevraagd over (1) de misstanden in de betrokken instellingen en (2) over de manier waarop de Bulgaarse overheid een structurele oplossing zou bieden aan de problemen.

2° de Bulgaarse regering te vragen haar verbintenissen na te komen en de nodige middelen vrij te maken om het opvangsysteem voor gehandicapte kinderen grondig en op een structurele manier te hervormen en in aangepaste opvang te voorzien;

In de bewuste brief werd gewezen op de structurele samenwerking die we binnen het Vlaamse Buitenlands Beleid al lange tijd onderhouden met Bulgarije in de gehandicapten- en welzijnssector en werd de hoop uitgedrukt dat die steun op een efficiënte manier zou geïntegreerd worden in het beleid van de Bulgaarse overheid.

3° na te gaan in welke mate Vlaanderen Bulgarije kan helpen bij een menswaardige opvang voor verlaten kinderen.

Er werd beloofd de nodige aandacht en middelen te besteden aan projectvoorstellen die op een structurele wijze een kentering in het Bulgaarse beleid zouden kunnen teweeg brengen. Bij de selectie van projecten voor Bulgarije ging in 2008 inderdaad speciale aandacht naar projecten gericht op de sector van kinderrechten en gehandicapten. Er werden voor het budgettaire jaar 2008 dan ook opnieuw een aantal projecten in de gehandicaptensector ingediend en geselecteerd. Er werden vooralsnog drie projecten gefinancierd. Ze streven alle drie een structurele verandering na van, onder meer, de mentaliteit, de wetgeving en de infrastructuur door op nationale schaal en met betrokkenheid van de overheid en soms zelfs in samenwerking met internationale organisaties projecten te organiseren.

Met redenen omklede Motie van de heren Jan Roegiers, Ludwig Caluwé en Jan Loones en mevrouw Anne Marie Hoebeke tot besluit van de op 11 maart 2008 door de heer Jan Roegiers in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de herziening van het Beneluxverdrag en de betrokkenheid van Vlaanderen hierbij (2007-2008) – Nr. 2 (aangenomen door de plenaire vergadering april 2008)

In de met redenen omklede motie wordt de Vlaamse Regering gevraagd om:

1° zich verder positief op te stellen ten aanzien van de Benelux en de verlenging van het Beneluxverdrag;

De Vlaamse overheid heeft actief deelgenomen aan het onderhandelingsproces. Elke sessie van de drie onderhandelingsdelegaties werd voorafgegaan door een intrafederaal overleg met Vlaamse vertegenwoordigers. Over de onderhandelingsessies werd een verslag van het Nederlandse voorzitterschap ontvangen. Tevens werd telkens een verslag van de Vlaamse vertegenwoordigers in de Belgische delegatie ontvangen. De werkgroep ad hoc, ingesteld door de Vlaamse Regering, heeft de laatste sessie mee voorbereid en daarna meegewerkt aan de opmaak van het eerste werkprogramma. Op 17 juni 2008 werden het kaderverdrag, de verklaring bij het verdrag en het protocol inzake de voorrechten en immuniteiten door de vertegenwoordigers van de regeringen in de Benelux plechtig ondertekend, onder wie de Vlaamse minister-president.

2° een intrafederaal samenwerkingsakkoord af te sluiten dat een grotere betrokkenheid van de deelstaten bewerkstelligt;

Kort voor de ondertekening van het nieuwe Verdrag, zijn de intrafederale onderhandelingen gestart over het sluiten van een specifiek samenwerkingsakkoord met betrekking tot de vertegenwoordiging van België in de Benelux Unie. In uitvoering van het standpunt van de Vlaamse Regering, vroegen de Vlaamse vertegenwoordigers immers naar het starten van de intrafederale onderhandelingen over een specifiek samenwerkingsakkoord voor Benelux. Vlaanderen heeft de onderhandelingen geopend met het neerleggen van een eerste ontwerp tekst in het intrafederale forum, die vooraf de goedkeuring kreeg van de vertegenwoordigers van de Franse Gemeenschap en het Waals Gewest. De onderhandelingen en de ondertekening van dit akkoord worden gekoppeld aan de goedkeuring door de Regering van het ontwerp van decreet tot instemming met het nieuwe Verdrag en zijn bijlagen. Het sluiten van dit akkoord is alleszins een voorafgaande voorwaarde voor het indienen bij het Vlaamse Parlement van het ontwerp van decreet tot instemming met het nieuwe Verdrag.

3° alles in het werk te stellen om bij gewest- en gemeenschapsmateries deelstaatministers rechtstreeks naar het Comité van Ministers te kunnen afvaardigen;

4° alles in het werk te stellen om de ministers-presidenten van de deelstaatregeringen te laten deelnemen aan de vergadering van de regeringsleiders.

Het nieuwe Verdrag (artikel 7) bepaalt dat het Comité van Ministers minstens één vertegenwoordiger op ministerieel niveau telt van elke verdragspartij. Het bepaalt tevens dat de samenstelling van het Comité kan veranderen in functie van de agenda en van de verdeling van de bevoegdheden bij iedere verdragspartij. Deze verdragsbepalingen laten toe dat zowel de minister-president als andere leden van de Vlaamse Regering deelnemen aan vergaderingen van het Comité van Ministers.

Het doel is nu dat het intrafederale samenwerkingsakkoord met betrekking tot de vertegenwoordiging van België in de Benelux Unie dit Verdrag aanvult. Als intrafederaal instrument zou dit akkoord de volledige en vlotte toepassing van het nieuwe Verdrag volgens de Belgische staatstructuur moeten verzekeren, vanaf het beleidsmatige beslissingsniveau tot de werkvloer.

Voorstel van resolutie van de heer Jan Roegiers, mevrouw Anne Marie Hoebeke en de heren Johan Verstreken, Flor Koninckx en Jan Loones betreffende de mensenrechten in China en de toestand in Tibet naar aanleiding van de Olympische Spelen 2008 in Peking 1748 (2007-2008) Nr. 5 (aangenomen door de plenaire vergadering in juli 2008)

De Vlaamse Regering wordt gevraagd:

1° zich ten aanzien van de regering van de Volksrepubliek China kritisch uit te laten over de herhaalde schendingen van de mensenrechten in China, zoals de uitvoering van de doodstraf, en in dat opzicht de grootste waakzaamheid aan de dag te leggen;

2° haar steun te betuigen aan de verdedigers van de mensenrechten en van de democratie in China en er bij de Chinese regering op aan te dringen hun rechten te respecteren;

3° er bij de Chinese overheid sterk op aan te dringen het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten te ratificeren en te implementeren en de internationale normen voor de mensenrechten die in relevante VN-mensenrechteninstrumenten zijn opgenomen, na te leven;

4° in haar contacten met de Chinese regering te pleiten voor een reële dialoog op het hoogste niveau tussen de regering en de leiders van Tibet, opdat de Tibetaanse kwestie wordt opgelost op vreedzame wijze via onderhandelingen, en voor zover die gesprekken reeds plaats zouden hebben, alle steun daaraan toe

te zeggen;

5° het Internationaal Olympisch Comité en zijn voorzitter te vragen de rechten van de mens, de gelijkheid van mannen en vrouwen bij de Olympische Spelen en de fundamentele vrijheden te bevorderen, en de Olympische gedachte te vrijwaren;

6° er bij de regering van de Volksrepubliek China op aan te dringen dat zij aan buitenlandse journalisten, humanitaire organisaties, advocaten, ondertekenaars van verzoekschriften en erkende diplomaten in China onbeperkt toegang verleent tot alle Tibetaanse gebieden en dat zij deze toegang uitbreidt naar binnenlandse

journalisten, dat zij alle personen die omwille van hun geloofsovertuiging zijn opgesloten, onmiddellijk vrijlaat en een einde maakt aan alle mensenrechtenschendingen, dat zij de vrijheid van toegang tot het internet waarborgt, en dat zij geen journalisten en activisten die op legitieme wijze gebruik maken van het internet, arresteert;

7° het wapenembargo van de EU tegen China, ingesteld na de gebeurtenissen op het Plein van de Hemelse Vrede verder te ondersteunen tot er substantiële vooruitgang is geboekt op het gebied van de mensenrechten;

8° verder rekening te houden met de EUGedragscode inzake wapenexport die een criterium bevat dat de mensenrechten in het uiteindelijke land van bestemming van die export, moeten worden geëerbiedigd;

9° alle mogelijke steun toe te zeggen aan initiatieven die de aanstelling van een Europees vertegenwoordiger in Tibet mogelijk moeten maken;

10° het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC) te verzoeken er op toe te zien dat alle producten die gefabriceerd zijn met het oog op de deelname aan de Olympische Spelen, zoals sportkledij en merchandising, geproduceerd zijn met volledig respect voor de ILO-normen;

11° er bij de federale regering op aan te dringen: a) aandacht te besteden aan de Tibetaanse kwestie maar ook aan de situatie van andere etnische minderheden en in VN-kader een grondig en onafhankelijk

onderzoek te voeren naar de recente gebeurtenissen in Tibet, via de speciale procedures van de VN-Mensenrechtenraad en hierover te rapporteren aan de achtste sessie van de VN-Mensenrechtenraad;

b) er in de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen van de EU voor te pleiten om een gemeenschappelijk standpunt in te nemen over de mensenrechtenschendingen in China en over de gezamenlijke Europese houding wat betreft de officiële aanwezigheid bij de openings- en slotceremonie

van de Olympische Spelen in Peking, en aangepaste maatregelen te treffen, onder meer een volledige toepassing van de 'EU-guidelines on Human Rights Defenders' in China.

Vlaanderen wil als open en welvarende deelstaat bijdragen tot een rechtvaardige, vreedzame en welvarende internationale gemeenschap. In zijn internationaal optreden laat Vlaanderen zich leiden door universele basiswaarden en mensenrechten. Deze uitgangspunten worden door de leden van de Vlaamse regering systematisch vertolkt in de contacten met elke vertegenwoordiger van de Chinese overheid.

Dit geldt meer specifiek ook voor de verhouding van de Volksrepubliek China tot Tibet. Minister Bourgeois heeft de Dalai Lama ontvangen en hem namens de Vlaamse regering verzekerd van de steun aan de verdedigers van de mensenrechten en democratie in China en van het belang dat de regering hecht aan dialoog tussen de Chinese overheid en Tibet.

Leden van de Vlaamse regering hadden contacten met de voorzitter van het Internationaal Olympisch Comité in dit verband. Hij bevestigt dat de Chinezen woord hebben gehouden in verband met de kwesties die het IOC naar voren had geschoven. Het land is er volgens IOC Voorzitter Rogge 'op vooruit gegaan' door de Olympische Spelen. Zo werden enkele nieuwe wetten aangenomen in verband met de vrijheid van de media, in verband met kinderarbeid etc. Maar er blijft uiteraard nog een lange weg te gaan. Het IOC is echter geen politieke organisatie en kan zich niet mengen in de interne zaken van China. Maar de IOC voorzitter voerde een discrete dialoog met de Chinese leiders via een 'stille diplomatie'.

Het wapenembargo vormt geen verder officieel punt van discussie tussen de EU werkgroep die zich buigt over exportcontrole van militair materieel. Het embargo wordt momenteel dus niet in vraag gesteld. Inzake de EU gedragscode kan worden gesteld dat binnen de net vermelde EU werkgroep de 8 criteria van de EU gedragscode voortdurend worden besproken, dwz: best practices e.d. worden naar voren gebracht en bediscussieerd, dit met het oog op het streven naar meer samenhang tussen de EU lidstaten in de toepassing van deze Gedragscode.

Tijdens een onderhoud met de Chinese Eerste Minister in augustus 2008 heeft Premier Leterme ook gepraat over de mensenrechten in China en over de toestand in Tibet. Hij kaartte bij de Chinese premier de bezorgdheden van ons land aan over de toestand in Tibet.

BIJLAGE 2:

Overzicht van de nieuwe initiatieven in 2009

Vorbereiding Vlaams luik Belgisch EU-Voorzitterschap
Nieuw samenwerkingsprogramma tussen Frankrijk en Vlaanderen
Oprichting nieuwe EGTS tussen Dunkerque/Opaalkust in Noord-Frankrijk en de Westhoek/Vlaamse kust
Uitvoering communicatiestrategie
Opening Vlaams Huis New York
Opening Vlaamse Vertegenwoordiging in Madrid
Centraal- en Oost Europabeleid: samenwerking met Moldavië

BIJLAGE 3:

Regelgevingsagenda
niet van toepassing